

Intohimosta politiikkaan – rakkaudesta ihmiseen

**Keskustanuorten ja Keskustan Opiskelijaliiton luonnos
Keskustan Eurooppa-ohjelmaksi**

1 Keskustan vaaliteemat vuoden 2009 europarlamenttivaaleissa

2 *Euroopan unioni on keskustalle ihmisyyden, rauhan ja vakauden alue. Keskustalainen Eurooppa on ihmisen*
3 *Eurooppa.*

4 1. Suomalaisuutta on puolustettava

5 Suomen on pienenä maana kyettävä ottamaan erittäin aktiivinen rooli EU-politiikassa, jotta todella
6 voisimme todella vaikuttaa unionissa tehtäviin päätöksiin. Suomen tulee ajaa päämäärätietoisemmin omia
7 kansallisia etuja unionissa. EU ei ole itseisarvo. Sen on kyettävä tuomaan helpotusta suomalaisten elämään.

9 2. Kohti realistisen vihreyden Eurooppaa

10 EU:n kaikkia jäsenmaita koskeva tavoite on vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä vuoteen 2020 mennessä
11 20 prosentilla vuoteen 1990 verrattuna. Tämä on askel hyvään suuntaan, mutta riittämätön kestävän
12 kehityksen turvaamiseksi. EU:n on oltava suunnannäyttäjä ja sen on saatava myös muut maailman maat
13 talkoisiin ilmastomuutoksen hillitsemiseksi. Keskeisessä roolissa tavoitteen saavuttamisessa ovat
14 uusiutuvat energiamuodot ja energiatehokkuuden parantaminen. Hiilivoiman käytöstä on luovuttava koko
15 EU:ssa.

16 3. Euroopan unioni köyhän asialle

18 Unionin kansalaiset ovat maailman mittakaavassa rikasta eliittiä. Velvollisuutenamme on auttaa
19 köyhyydessä eläviä kansakuntia parantamaan elintasoaan. Ensisijaisesti on kiinnitettävä huomiota tyttöjen
20 ja naisten koulutukseen. Kehitysapu on nostettava lupamallemme 0,7 prosentin tasolle
21 bruttokansantuotteesta. Länsimaiden aiheuttamasta taloudellisesta taantumasta kärsivät eniten kehitysmaat.

22 4. Rakentava yhteistyö Venäjän kanssa

23 Suhteessa Venäjään Euroopan unionin on otettava rakentavan, mutta rehellisen yhteistyön ote.
24 Kaupankäyntiä ja muuta yhteistyötä Venäjän kanssa on tiivistettävä, mutta se ei saa tarkoittaa
25 välinpitämättömyyttä maan demokratiakehityksestä.

26
27 Todellinen demokratia saadaan juurtumaan ainoastaan ihmisistä itsestään lähtevällä
28 kansalaisjärjestötoiminnalla. EU:n on yhtenäisesti edellytettävä Venäjältä edistysaskelia demokratian
29 turvaamiseksi ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseksi ennen kuin EU:n ja Venäjän strategisessa yhteistyössä
30 voidaan edetä syvemmälle.

31 5. Valta ihmisille

33 Unionin on noudatettava kaikessa päätöksenteossa läheisyysperiaatetta. Ylemmille tasoille viedään
34 ainoastaan sellaiset päätökset, joista ei paikallisesti tai alueellisesti pystytä tehokkaasti päättämään. Koko
35 EU:n laajuisten kansanäänestysten tulee olla mahdollisia suurissa ja merkittävässä kysymyksissä.

36 Kaikista EU-asioista tulee tiedottaa jo valmisteluvaiheessa, eikä vasta sitten, kun päätökset on jo tehty.
37 Eurooppa-ulottuvuus on nostettava näkyväksi osaksi kansallista politiikkaa ja europarlamentaarikoiden on
38 kyettävä selittämään, miten unioni vaikuttaa ihmisten arkeen. Suorilla vaaleilla valittavan parlamentin
39 roolia on vahvistettava.

40

Esipuhe

”Myönnettäköön, että nuorten ihanteet liitelevät korkeammalla ja myös uudemmilla aloilla, joten niitä on vaikeampi toteuttaa, mutta muistettakoon samalla, että uudistajaa hänen suuret periaatteensa myös enemmän käytännöllisesti velvoittavat”

– Santeri Alkio, *Nuoriso ja elämä*

Järvenpäässä 29. – 30.11.2008 pidetyssä Keskustan puoluevaltuuskunnan kokouksessa tehtiin historiallinen päätös. Puoluevaltuuskunta valtuutti pääministeripuolueen nuorisojärjestöt Keskustanuoret ja Keskustan Opiskelijaliiton valmistelevaan puolueen Eurooppa-ohjelman ensimmäisen version. Harvoin, jos koskaan, on Suomen poliittisessa historiassa nuorisojärjestöjen tehtäväksi rohjettu antaa näin merkittävää vastuuta.

Haluamme kiittää lämpimästi puoluetta sen osoittamasta luottamuksesta nuoriaan kohtaan. Keskusta on aina ollut ja on aina oleva kansalaisten parista ajatuksensa siemenet poimiva uudistusmielinen aate. Olemme pyrkineet toimeksiantomme mukaisesti laatimaan puolueelle Eurooppa-politiikan periaateohjelman, jonka turvin Keskusta voi luottavaisin mielin käydä europarlamenttivaaleihin.

Mielestämme suomalaisessa keskustelussa Euroopan unionista on jo pitkään vallinnut harhakuva, jonka mukaan EU on jotain kokonaisuudeltaan hämärää – Brysselin kabinetteja, joista aina silloin tällöin tipahtaa ihmeteltäväksemme salaperäisiä direktiivejä ilman, että kukaan oikein tietää missä ja milloin niistä on päätetty. Harhakuva on varmasti osittain aivan oikeutettu, mutta tuskinpa kukaan voi rehellisesti vakuuttaa olevansa kärryillä kaikesta siitä, mitä eduskunnassa tai kunnassa tapahtuu. Sen sijaan mielipiteitä on helpompi muodostaa vaikkapa verotuksen oikeudenmukaisuudesta tai lähikirjaston säilyttämisestä.

Olemme paloitelleet esityksessämme EU-politiikan pienemmiksi teemoiksi. Uskoaksemme tämä on lukijaystävällinen ratkaisu ja helpottaa Keskustan eurooppapoliittisten näkemysten hahmottamista. Pyrkimyksenämme on ollut ilmaista selväsanaisesti Keskustan arvovalinnat kaikkiin keskeisiin kysymyksiin. Haluamme samalla haastaa myös muut puolueet kertomaan avoimesti omista eurooppapoliittisista tavoitteistaan.

Keskustanuorten ja Keskustan Opiskelijaliiton luonnosta Keskustan Eurooppa-ohjelmaksi on ollut valmistelemassa työryhmä, johon ovat kuuluneet seuraavat henkilöt: Tarja Anttonen, Heikki Hankila, Marjaana Hoikkala, Ulla Hyvönen, Kiril Häyrinen, Juha Iso-Aho, Antti Kurvinen, Tuomas Paasonen, Jouni Pitkänen, Tuomo Puumala, Anna Ranki, Olesja Selivanova, Timo

1 Tapaninen ja Hanna Torvasti. Työryhmän koordinaattorina on toiminut Keskustanuorten
2 poliittinen suunnittelija Tuomas Vanhanen.

3 Työryhmä on kokoontunut joului- ja tammikuun aikana yhteensä neljä kertaa. Lisäksi
4 Keskustanuorten ja KOL:n jäsenillä on ollut mahdollisuus kahteen otteeseen kommentoida
5 ohjelmaa. Ennen joulua järjestettiin kyselykierros, jonka pohjalta valittiin ohjelmassa käsiteltävät
6 teemat. Samalla ohjelman asiasisällön suuntaviivat hahmottuivat alustavasti. Tammikuun
7 puolivälissä ensimmäinen työversio ohjelmasta oli kommentoitavana laajalla kenttäkierroksella
8 nuorten ja opiskelijoiden parissa. Kommenttikierroksella saadun palautteen perustella työryhmä
9 viimeisteli ohjelman Keskustanuorten ja KOL:n liittohallitusten hyväksyttäväksi.

10 Keskustanuoret ja KOL haluavat kiittää kaikkia ohjelmaa kommentoineita. Teiltä saatiin matkan
11 varrella erittäin arvokasta palautetta, jonka perusteella työryhmä luotsasi helposti eteenpäin.
12 Lämpimät kiitokset kuuluvat myös kaikille työryhmätyöskentelyyn osallistuneille. Apollonkadun
13 saunaosasto tuli varmasti kaikille tutuksi ja talkoohenki testattua yömyöhään venyneissä
14 ideointiriihissä.

15 Toivomme, että yli sata vuotta vanhasta aatteestamme kumpuava, mutta vahvasti tulevaisuuteen
16 katsova Eurooppa-ohjelma saa puolueessamme intohimoisen vastaanoton. Järjestöjemme
17 yhteisenä toiveena on, että ohjelman valmistelua jatketaan mahdollisimman avoimesti. Näemme
18 tärkeänä, että paitsi Keskustan jäsenillä, niin myös jokaisella suomalaisella on kevään kuluessa
19 halutessaan mahdollisuus ottaa kantaa Keskustan eurooppapolitiikan suuntaviivoihin. Ohjelma
20 tulee mielestämme laittaa internetiin äänestäjien arvioitavaksi ennen kuin puoluevaltuuskunta
21 vapun alla päättää lopullisesti puolueen Eurooppa-politiikan periaatteista.

22

23 Keskustanuorten ja Keskustan Opiskelijaliiton liittohallitukset hyväksyivät luonnoksen Keskustan
24 Eurooppa-ohjelmaksi Tampereella 25.1.2009.

25

26

27

28 Tuomo Puumala

Antti Kurvinen

29 Keskustanuorten puheenjohtaja

Keskustan Opiskelijaliiton puheenjohtaja

30

1	Sisällysluettelo	
2		
3	KESKUSTAN VAALITEEMAT VUODEN 2009 EUROPARLAMENTTIVAALEISSA.....	3
4	ESIPUHE.....	4
5	1. JOHDANTO.....	8
6	2. SUOMALAISENA EUROOPASSA.....	10
7	3. VALTA IHMISILLE.....	11
8	4. UNIONILLE KANSANVALTAISEMPI PERUSSOPIMUS.....	13
9	4.1. LISSABONIN SOPIMUS.....	13
10	4.2. UUSI PERUSSOPIMUS UNIONILLE.....	14
11	4.3. PARLAMENTISTA UNIONIN EDUSKUNTA.....	14
12	4.4. KOMISSIOSTA UNIONIN HALLITUS.....	15
13	4.5. MINISTERINEUVOSTOSTA UNIONIN SENAATTI.....	15
14	4.6. EUROOPPA-NEUVOSTOSTA UNIONIN LUOTSIVENE.....	16
15	4.7. ALUEIDEN KOMITEAN ROOLIN VAHVISTAMINEN.....	16
16	4.8. UNIONIN TOIMIVALTA.....	16
17	5. UNIONIN LAAJENTUMINEN.....	18
18	5.1. LAAJENTUMISEN SEURAAVA VAIHE.....	19
19	5.2. EUROOPAN UNIONIN RAJAT JA MIHIN ASTI UNIONI VOI LAAJETA?.....	19
20	5.3. UNIONIN MAHDOLLINEN LAAJENTUMINEN ITÄÄN.....	19
21	5.4. TURKIN MAHDOLLINEN JÄSENYYS UNIONISSA.....	20
22	6. YHTEINEN ULKO- JA TURVALLISUUSPOLITIikka.....	21
23	6.1. PÄÄTÖKSENTEON RAKENNE.....	21
24	6.2. YHTEISTYÖ VENÄJÄN KANSSA.....	22
25	6.3. KRIISINHALLINTA.....	22
26	6.4. YHTEINEN PUOLUSTUS- JA TURVALLISUUSPOLITIikka.....	23
27	6.5. SISÄINEN TURVALLISUUS.....	23
28	6.6. UUDET UHAT.....	24
29	7. ENERGIA-, YMPÄRISTÖ- JA MAASEUTUPOLITIikka.....	26
30	7.1. VASTUULLINEN, KOKONAISVALTAINEN JA GLOBAALI YMPÄRISTÖPOLITIikka.....	26
31	7.2. UNIONIN ON PYSYTTÄVÄ PÄÄSTÖTAVOITTEISSAAN.....	27
32	7.3. ENERGIAANTUOTANTOA TULEE HAJAUTTAA JA KEHITTÄÄ.....	28
33	7.4. ITÄMEREN ASEMA ON OTETTAVA VOIMAKKAASTI ESILLE UNIONISSA.....	28
34	7.5. MAASEUDUN HYVINVOINTI ON KANSAKUNNAN HYVINVOINTIA.....	29
35	8. ELINIKÄISTÄ SIVISTYSTÄ.....	31
36	8.1. KAIKKI LAHJAKKUUDET KÄYTTÖÖN.....	32
37	8.2. OPISKELIJAVAIHDON OLTAVA ARKIPÄIVÄÄ.....	33
38	8.3. TUTKINNOISTA VERTAILUKELPOISIA.....	33
39	9. KOLMANNEN TIEN TALOUSPOLITIikka.....	35
40	9.1. MARKKINOIDEN VALVONNAN TEHOSTAMINEN.....	35
41	9.2. EU:N RAHOITUS JA SEN KOHDENTUMINEN.....	37
42	10. IHMISOIKEUDET, TASA-ARVO JA VAPAA LIKKUVUUS.....	38

1	10.1.	UNIONIN ON HYVÄKSYTTÄVÄ EUROOPAN IHMISOIKEUSSOPIMUS	38
2	10.2.	UNIONIN SOSIAALINEN ULOTTUVUUS	38
3	10.3.	SUKUPUOLTEN VÄLINEN TASA-ARVO.....	39
4	10.4.	VIITTOMAKIELISTEN ASEMAA ON PARANNETTAVA	40
5	10.5.	VAPAATA LIIKKUVUUTTA TULEE EDISTÄÄ.....	40
6	11.	NUORISO-, KULTTUURI- JA LIIKUNTAPOLITIikka	42
7	11.1.	ÄÄNESTYSIKÄRAJAKSI 16 VUOTTA	42
8	11.2.	KOULUN ULKOPUOLELLA TAPAHTUVA OPPIMINEN	42
9	11.3.	JOKAISELLE NUORELLE MAHDOLLISUUS KANSAINVÄLISTYMISEEN.....	43
10	11.4.	MAAHANMUUTTAJANUORTEN KOTOUTTAMISEEN PANOSTETTAVA.....	43
11	11.5.	NUORISOTYÖTTÖMYYTEEN PUUTUTTAVA.....	44
12	11.6.	KULTTUURI – TÄYNNÄ MAHDOLLISUUKSIA	44
13	11.7.	LIIKUNTA TUOTTAÄ HYVINVOINTIA	45
14	12.	UNIONI KÖYHÄN ASIALLE.....	46
15	13.	KESKUSTALAINEN EUROOPPA - IHMISTEN EUROOPPA.....	48
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31			
32			

1. Johdanto

"Kansojen liiton heimoajatuksena tulisi Euroopan niin ikään kiireesti ottaa harkitakseen kysymystä Euroopan Yhdysvalloista. On ilmeistä, että oman rauhansa vuoksi Euroopan täytyy ruveta johtamaan politiikkaansa siihen, että valtojen väliltä katoaa tarve pitää yllä sotajoukkoja, tullirajoja ja eriarvoista rahaa.

– Santeri Alkio, Maalaisliiton Wiikkolehti Maan ääni, 15.1.1920

Näillä sanoilla Santeri Alkio hahmotteli ajatusta Euroopan unionista. Keskusta oli jo tuolloin eurooppalaisen politiikan etujoukoissa. Vuosikymmeniä myöhemmin, tuhoisan toisen maailmanpalon jälkeen nykyinen Euroopan unioni sai peruskivensä, kun Euroopan hiili- ja teräслиitto perustettiin. Euroopassa ymmärrettiin Alkion tavoin, että jatkuva keskinäinen nahistelu on tuhoava kansakuntiemme menestysmahdollisuudet. Vain takomalla lopullisesti miekat auroiksi voimme nostaa eurooppalaisen kulttuurin uuteen kukoistukseen. Emme yksin vaan yhteistyössä.

Nyt, vuonna 2009, olemme Euroopan unionin jäseniä ja unioni vaikuttaa hyvin monella tavalla suomalaisten arkeen. Tästä käyttämämme rahayksikkö euro on konkreettisin päivittäinen todiste. Taloudellisen laskusuhdanteen alla monen mieliin muistuu karvaalla tavalla oman pienen kansakunnan valuutan haavoittuvaisuus. Euro on tuonut ja tuo pidemmällä aikavälillä vakautta niin ihmisten kuin yritystenkin talouteen.

Suomen EU-jäsenyyden aikana unionissa on tehty paljon hyviä uudistuksia. Esimerkiksi eurooppalaista korkeakoulupolitiikkaa on yhdenmukaistettu, minkä ansioista tutkintojen kansainvälinen vertailtavuus avaa suomalaisille uusia mahdollisuuksia hyödyntää osaamistaan. EU on säädellyt myös vaikkapa enimmäishintoja, joita puhelinoperaattorit voivat periä soitettaessa EU-maiden välisiä puheluita.

Samaan aikaan EU on kuitenkin ollut näkyvästi esillä monilla "kurkkudirektiivin" kaltaisilla päätöksillä, jotka ovat tuntuneet suomalaisten mielestä täysin maalaisjärjen vastaisilta. Unioni on tuottanut sellaisia säädöksiä, joita Suomessa ei haluta eikä tarvita, koska ne eivät paranna kenenkään arkea, vaan päinvastoin tuottavat ainoastaan turhaa päänvaivaa.

Suomen on pienenä maana kyettävä ottamaan aikaisempaa aktiivisempi rooli EU-politiikassa, jotta me voisimme todella vaikuttaa unionissa tehtäviin päätöksiin. Suomen tulee ajaa päämäärätietoisemmin omia kansallisia etujamme unionissa. EU ei ole itseisarvo. Sen on kyettävä tuomaan helpotusta suomalaisten elämään.

Keskusta tunnustaa avoimesti, että myös sillä itsellään on paljon parannettavaa suhtautumisessa EU-politiikkaan. Kansallisesta lainsäädäntöömme tulee monelta osin puitteet EU:n

1 päätöksentekokoneiston kautta. Tästä huolimatta Suomessa on monesti EU-taipaleen aikana
2 havahduttu siihen, että unionissa on jo lopullisesti hyväksytty tai ainakin valmisteltu hyvin
3 pitkälle jokin suomalaisille tärkeä asia ilman, että olemme olleet siitä riittävän tietoisia kansallisella
4 tasolla. Tämän vuoksi on selvää, että myös Keskustan on seurattava aiempaa aktiivisemmin jo
5 valmisteluvaiheessa olevia EU-tasolla päätettäviä asioita. Olemme oppineet tekemistämme
6 virheistä.

7

8 Historia ja nykypäivä osoittavat, että Keskusta on saanut ennakkoluulottomalla politiikallaan
9 vankan jalansijan eurooppalaisessa yhteisössä. Presidentti Urho Kekkonen rakensi tarmokkaalla ja
10 sinnikkäällä uurastuksellaan siemenen eurooppalaiselle turvallisuus- ja yhteistyöjärjestölle. ETYK-
11 kokouksen myötä alkoi kylmän sodan liennytyksen kausi. Tänään Keskustan puheenjohtaja Matti
12 Vanhanen on yksi Euroopan arvostetuimmista pääministereistä. Keskustalaiset
13 europarlamentaarikot ovat toimineet kuluneella parlamenttikaudella keskeisillä johtopaikoilla
14 parlamentin valiokunnissa ja saaneet valmisteluvastuulleen useita tärkeitä asioita.
15 Laajentumisasioista vastaava komissaari Olli Rehn on niin ikään hoitanut vaativan tehtävänsä
16 kunnioitusta herättävällä tavalla.

17

18 Me keskustalaiset olemme syystäkin ylpeitä naisistamme ja miehistämme, jotka kulkevat Alkion
19 jalanjäljillä vaalien vastuuntuntoa ja sovinnonhalua. Samanlaisesta kyvystä nähdä asiat oikeassa
20 suhteessaan oli kysymys myös Kekkonen toiminnassa, kun hän onnistui mahdottomalta
21 tuntuvassa urakassaan.

22

23 Tämän ohjelman myötä Keskusta kertoo avoimesti omat arvovalintansa Euroopan unionin
24 kehittämistarpeista. Ohjelmaa on valmisteltu kevään 2009 kuluessa elävää keskustalaista
25 perinnettä kunnioittaen – jokaisella suomalaisella on ollut mahdollisuus sanoa painava sanansa
26 Keskustan eurooppapoliittisiin tavoitteisiin. Siksi keskustalainen Eurooppa on ihmisten Eurooppa.

27

2. Suomalaisena Euroopassa

Suomalaiset ovat EU jäsenyytensä aikana saaneet huomata moneen otteeseen karvaallakin tavalla, että maamme olosuhteet poikkeavat monelta osin eteläisemmän Euroopan olosuhteista niin kulttuurillisesti kuin ilmastollisesti. Maamme on poikkeuksellisen laaja väkilukuun suhteutettuna eikä vilja ei kasva meillä yhtä nopeasti kuin Ranskan maaseudulla. Sosiaaliturvammekin on järjestetty Euroopan mittakaavassa erikoisella tavalla. Suomalaisessa hyvinvointivaltiomallissa kannamme kaikki huolta toisistamme. Julkisella vallalla on jatkossakin keskeisin rooli.

Paikoitellen suomalaisten mieliin on väistämättä hiipinyt tunne siitä, että muualla Euroopassa ei ymmärretä pohjoisia erityisolosuhteitamme. Kun eurooppalaisia käytäntöjä pyritään tehokkuuden nimissä yhdentämään, ovat pienen Suomen näkemykset vaarassa tulla jyrätyksi. Olemme kokeneet uhkaavia esimerkkejä siitä, kuinka meille toimivat ratkaisut ovat vaarassa heikentyä. Suomalainen lainsäädäntö on monessa tapauksessa ihmisten oikeuksia paremmin turvaavaa, jolloin yleiseurooppalaiseen käytäntöön siirtyminen voi johtaa aiempaa huonompaan tilanteeseen. Näin oli vaarassa käydä esimerkiksi kuluttajasuojalainsäädäntöä yhdenmukaistettaessa.

Suomen on pienenä maana kyettävä ottamaan erittäin aktiivinen rooli EU-politiikassa, jotta todella voisimme vaikuttaa unionissa tehtäviin päätöksiin. Suomen tulee ajaa päämäärätietoisemmin omia kansallisia etujamme unionissa. Tästä Keskusta lupaa pitää huolen. EU ei ole itseisarvo. Sen on kyettävä tuomaan helpotusta suomalaisten elämään.

Suomalaisilla ei kuitenkaan ole syytä jäädä valittajakuoroon, vaan meidän tulee omien etujemme puolustamisen lisäksi viedä rohkeasti eteenpäin omia hienoja erityispiirteitämme. Voimme syystä olla ylpeitä esimerkiksi suomalaisesta koulutuspolitiikasta, joka on nostanut kansamme sivistystasoa huimasti muutaman vuosikymmenen aikana. Meille ei ole väliä sillä onko herrasperheen poika vai yksinhuoltajaäidin tyttö, eikä silläkään asuuko Hangossa vai Utsjoella. Jokaisella suomalaisella on ollut ja tulee olemaan yhtäläiset mahdollisuudet sivistää itseään.

Tulevina vuosikymmeninä Suomen omaleimainen luonto tulee nousemaan uuteen kukoistukseensa. Luminen Lappi kohoaa yhdeksi kansainvälisesti tunnetuimmaksi matkailukohteeksi. Vihreän energian aikakaudella metsät, pellot ja suomme tarjoavat ainutlaatuisia mahdollisuuksia. Keskusta lupaa huolehtia siitä, että Suomi säilyttää omaleimaiset piirteensä. Olemme ylpeitä saadessamme viedä suomalaisia arvoja Eurooppaan.

3. Valta ihmisille

- Euroopan laajuiset kansanäänestykset mahdolliseksi
- Asioista tulee tiedottaa jo valmisteluvaiheessa
- Läheisyysperiaatetta kunnioitettava päätöksenteossa

Demokratia on Euroopan unionin yksi tärkeimmistä arvoisista ja periaatteista. Siksi sen toteutuminen myös unionin päätöksenteossa on erittäin tärkeää. Nykyisellään unionissa valtaa käyttävät kolme keskeistä tahoa, jotka kaikki edustavat unionin eri osa-alueita; neuvosto edustaa EU:n jäsenmaita, Euroopan parlamentti unionin kansalaisia ja komission tehtävänä on asettamissopimuksensa mukaan ajaa koko unionin parasta.

Päätösvaltaa EU:ssa käyttävät demokraattisesti valitut ihmiset: jäsenmaiden ministerit neuvostossa ja kansallisilla vaaleilla valitut europarlamentaarikot Euroopan parlamentissa. Komissio käyttää EU:ssa aloitteenteko- ja täytäntöönpanovaltaa sekä valvoo unionin oikeuden noudattamista jäsenmaissa ja yhteisön toimielimissä. Komissiossa toimivat komissaarit, joita ovat ehdottaneet jäsenmaat ja jotka ovat äänestyksessä saaneet Euroopan parlamentin luottamuksen.

Käytännössä kuitenkin mantereen kokoinen yhteisö, jossa on noin 500 miljoonaa kansalaista ja kymmeniä eri kieliä ei ole kyennyt tekemään päätöksentekoaan tarpeeksi läheiseksi. Se ei avaudu helposti tavallisille ihmisille. Tilannetta vielä pahentaa kansallisten politiikkojen haluttomuus ottaa kantaa vaikeiksi miellettyihin EU-asioihin ja median suhteellisen vaatimaton EU-tason politiikan seuranta, jolla tuotaisiin valmisteilla olevia direktiivejä kansalliseen keskusteluun.

Jos Lissabonin sopimus tulee voimaan, tuo se mukanaan joitakin parannuksia EU:n demokratisoimiseksi. Näitä olisivat esimerkiksi kansalaisten aloiteoikeus ja kansallisten parlamenttien mahdollisuus tehdä huomautus, jos läheisyysperiaatetta rikotaan säädöksen valmistelussa. Nämä parannukset ovat kuitenkin käytännössä vaikeasti toteutettavia paitsi laajuutensa niin myös luonteensa vuoksi. Ne molemmat ovat tavallisessa päivän politiikassa epätavanomaisia toimintoja ja vaativat sen vuoksi joko laajan, unionin laajuisen kansanliikkeen tai raskaan kansallisten parlamenttien välisen yhteistoiminnan muodostumista.

Euroopan unioni tarvitseekin näiden instrumenttien lisäksi kevyempiä ja epämuodollisempia tapoja tuoda unionin päätöksentekoa lähemmäksi kansalaisiaan. Tässä korostuu tiedottamisen merkitys. Asioista tulee tiedottaa jo valmisteluvaiheessa, eikä vasta sitten, kun päätökset on jo tehty. Niin parlamentin, komission kuin neuvostonkin kokouksia tulee avata julkisuudelle ja asiapapereiden tulee olla julkisia jo valmisteluvaiheessa. Näin helpotetaan kansalaiskeskustelua EU:ssa käsiteltävistä asioista. Tärkeää on myös henkilökohtaisen kontaktin saaminen unionin päätöksentekoon.

1 Ihmisten tulee päästä päättämään unionin asioista äänestämällä muulloinkin kuin unioniin
2 liityttäessä. Euroopan laajuisia kansanäänestyksiä voidaan ottaa käyttöön Euroopalle keskeisissä
3 asioissa. Vaikka tämä vaikeuttaa päätöksentekoa, pakottaa se samalla jäsenmaat tiedottamaan
4 suunnitelluista päätöksistä paremmin ja jatkuvasti omassa maassaan.

5
6 Oma vastuunsa on myös kansallisilla puolueilla. Eurooppa-ulottuvuus on nostettava näkyväksi
7 osaksi kansallista politiikkaa ja europarlamentaarikoiden on kyettävä selittämään, miten unioni
8 vaikuttaa ihmisten arkeen.

9
10 Läheisyysperiaatteen kunnioittaminen on keskeinen osa demokratian periaatetta. Tämä tarkoittaa
11 sitä, että päätökset tehdään niin lähellä tavallisia ihmisiä kuin mahdollista, ja että ylemmille
12 tasoille viedään ainoastaan sellaiset päätökset, joista ei paikallisesti tai alueellisesti pystytä
13 tehokkaasti päättämään. Läheisyysperiaate on Keskustalle luovuttamaton lähtökohta. Ihmiset
14 tietävät itse parhaiten, miten heidän arkiset asiansa tulee hoitaa.

15
16 EU on sitoutunut läheisyysperiaatteen noudattamiseen, mutta sen noudattamiselta ovat
17 puuttuneet selkeät työkalut. Lissabonin sopimus mahdollistaa kansallisille parlamenteille
18 ainoastaan huomautuksen tekemisen mielestään läheisyysperiaatetta rikkovan säädöksen
19 valmistelusta. Keskustan mielestä huomautuksen tekeminen ei ole riittävää, vaan kansallisilla
20 parlamenteilla tulee halutessaan olla valta yksinkertaisella enemmistöllä keskeyttää
21 läheisyysperiaatetta rikkovan säädöksen valmistelu.

22
23 Suomen Keskustan mielestä äänestysikärajaa voitaisiin laskea europarlamenttivaaleissa 16-
24 vuoteen koko unionin alueella. Tämä mahdollistaisi nuorten osallistumisen nykyistä
25 voimakkaammin EU:n kehittämiseen. Samalla täytyy lisätä nuorten Eurooppa-tietoisuutta. Myös
26 muiden väestöryhmien Eurooppa-tietoisuutta tulee parantaa. Nykyisellään
27 europarlamenttivaalien äänestysaktiivisuus on aivan liian alhainen.

28
29
30 *"Vanhat käsitteet makaavat syvällä ja lujassa kuin maatunut kivi. On yleisen mielipiteen haltijoita,*
31 *jotka nojautuvat tähän maatuneeseen kiveen. Se on heidän valtansa kulmakivi."*

32
33 *– Santeri Alkio, Ilkka 13.10.1914*
34

1 **4. Unionille kansanvaltaisempi perussopimus**

2

3

- 4 • EU tarvitsee aidosti uuden perussopimuksen, jossa unionin perusrakenteet käydään
5 läpi.

6

7 **4.1. *Lissabonin sopimus***

8

9 Euroopan unionia tulee kehittää lyhyellä aikavälillä Lissabonin sopimuksen suuntaviivojen
10 mukaisesti. Sopimus tulee saattaa voimaan, sillä se selkeyttää ja tehostaa unionin toimintaa.
11 Lissabonin sopimus vahvistaa demokratiaa EU:ssa ja unionin valmiuksia edistää kansalaistensa
12 oikeuksia jokapäiväisessä elämässä.

13 Sopimuksella ajanmukaistetaan EU:n toimielimiä ja parannetaan sen työskentelymenetelmiä.
14 Nopeasti muuttuvassa maailmassa EU:n kansalaisilla on lupa odottaa EU:lta ratkaisuja esimerkiksi
15 globalisaatioon, ilmastonmuutokseen, väestörakenteen muutoksiin, turvallisuuteen ja
16 energiapolitiikkaan liittyviin suuriin kysymyksiin.

17 Lissabonin sopimuksen avulla EU:n demokraattisuutta ja avoimuutta lisätään vahvistamalla
18 Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien asemaa. Sekä lisäämällä myös kansalaisten
19 mahdollisuuksia ilmaista mielipiteensä ja selkeyttämällä tehtävänjakoa EU:n ja jäsenvaltioiden
20 välillä. EU:n tehokkuutta parannetaan yksinkertaistamalla työskentelymenetelmiä ja
21 äänestysääntöjä, tehostamalla ja modernisoimalla toimielimiä laajentuneen EU:n tarpeisiin sekä
22 parantamalla EU:n kykyä toimia sille asetettujen tärkeimpien tavoitteiden saavuttamiseksi.

23 Tavoitteena on oikeuksien, arvojen, vapauden, solidaarisuuden ja turvallisuuden Eurooppa. Se
24 saadaan aikaan edistämällä EU:n arvoja, sisällyttämällä perusoikeuskirja EU:n
25 primäärilainsäädäntöön, ottamalla käyttöön uusia solidaarisuutta edistäviä järjestelmiä ja
26 parantamalla EU-kansalaisten suojelua. EU:n asemaa maailmanlaajuisena toimijana parannetaan
27 pyrkimällä yhteisiin tavoitteisiin ulkopoliitikassa. Lissabonin sopimuksen ansiosta EU pystyy
28 viestimään yhtenäisellä äänellä eri puolilla maailmaa olevien kumppaneidensa kanssa. Unioni voi
29 valjastaa käyttöön taloudelliset, humanitaariset, poliittiset ja diplomaattiset vahvuudet, kun se
30 edistää EU:n tavoitteita ympäri maailman. Samalla on kuitenkin otettava huomion
31 jäsenvaltioiden erityiset intressit ulkosuhteissa. Nämä uudistukset ovat Keskustan mielestä
32 kannatettavia ja välttämättömiä EU:n kehityksen kannalta.

33

34

4.2. Uusi perussopimus unionille

Keskusta katsoo tulevaisuuteen. Lissabonin sopimus on Keskustan mielestä voimaantullessaankin vain välivaiheen ratkaisu. Sopimus on monista hyvistä puolistaan huolimatta valitettavan monelta osin puutteellinen. Keskusta onkin valmis aloittamaan uudet sopimusneuvottelut.

EU tarvitsee aidosti uuden perussopimuksen, jossa unionin perusrakenteet käydään läpi. Tässä uudessa perussopimuksessa tulee määritellä selkeästi se, mikä kuuluu EU:n toimivaltaan ja mikä jäsenvaltioiden. Lähtökohtana on unionin toimivallan toissijaisuus. Prosessissa tulee jäsenvaltioiden lisäksi olla mukana erilaisten kansalaisjärjestöjen edustus.

Perussopimuksen tulee olla muodoltaan sellainen, että jokainen kansalainen voi ymmärtää sen sisällön. Keskustan mielestä uusi perussopimus tulee hyväksyä kansanäänestyksellä.

4.3. Parlamentista unionin eduskunta

Kautta historian ovat monet tahot pyrkineet ratsastamaan keinotekoisen kansanvaltaisuuden keppihevosella päästäkseen hallitsemaan kansaa. Keskustalaiseen arvomaailmaan on sen sijaan aatehistorian alkuajoista lähtien kuulunut usko aitoon kansanvaltaisuuteen. Uskomme yhä, että kansalaiset osaavat tehdä itselleen sopivia valintoja ja valtuuttaa omasta puolestaan demokraattiseen päätöksentekoon sellaiset ihmiset, jotka ajavat heidän parastaan.

Keskusta katsookin, että Euroopan parlamentin roolia on vahvistettava. Komission ja parlamentin yhteispäätösmenettelyn piiriin on saatettava lisää asioita. Yksinomaan komissioin valmisteluvastuulla olevien asioiden määrää tulee vastaavasti vähentää. Keskustan mielestä aloiteoikeus tulee olla komission lisäksi parlamentilla.

Unionin demokratiavajetta poistetaan parlamentin toimivaltaa lisäämällä, koska parlamentti on saanut mandaattinsa suoraan kansalta. Kansalaisaloitteet tulee saattaa parlamentin käsiteltäviksi. Allekirjoittajamäärä, jolla kansalaisaloite olisi mahdollinen, on kuitenkin asetettava korkeaksi, jottei kansalaisaloitteesta tule parlamenttia turhaan kuormittava viivytyskeino. Keskusta katsoo kuitenkin, että Lissabonin sopimukseen kirjattu miljoonan allekirjoittajan vaatimus on kohtuuttoman suuri.

Keskusta on erittäin huolestunut siitä, etteivät ihmiset käy äänestämässä parlamenttivaaleissa. Osaltaan tämä voi johtua siitä, että ihmiset kokevat parlamentin vaikutusvallan liian pieneksi. Demokraattisilla vaaleilla valittavan parlamentin roolin korostaminen auttaisi näin ollen

1 lisäämään kansalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa unionin päätöksentekoon. Tämä voisi tukea
2 myös äänestysaktiivisuuden kasvua parlamenttivaaleissa.

3 4 5 **4.4. Komissiosta unionin hallitus** 6

7 Komission asemaa unionin aloitteentekijänä tulee vähentää. Komission tulee keskittyä entistä
8 enemmän säädösten toimeenpanoon ja valvontaan. Komission ja parlamentin välille on luotava
9 voimakkaampi parlamentaarinen suhde. Jatkossakin jokaisella jäsenvaltiolla tulee olla oma
10 komissaarinsa. Näin ollen Suomen on pidettävä tulevissa sopimusneuvotteluissa kiinni myös
11 pienten valtioiden oikeudesta komissaariin.

12 Parlamentilla täytyy olla suurempi mahdollisuus vaikuttaa komission kokoonpanoon. Koko
13 komission lisäksi myös jokaisen yksittäisen komissaarin tulee nauttia parlamentin luottamusta.

14 15 16 **4.5. Ministerineuvostosta unionin senaatti** 17

18 EU on pohjimmiltaan itsenäisten valtioiden liitto, ei liittovaltio, joten kansallisilla hallituksilla on
19 oltava mahdollisuus vaikuttaa unionin toimintaan. Tähän jäsenvaltioiden toimialaministereistä
20 koostuva ministerineuvostoneuvosto tarjoaa puitteet. Kun komissio ja parlamentti ovat jatkossa
21 kytkettyinä entistä vahvemmin toisiinsa, tulee luoda selkeät pelisäännöt myös ministerineuvoston
22 ja uuden kokonaisuuden välille.

23 Ulkopoliitiikan saralla ulkoasioiden ministerineuvostolle on annettava yksiselitteinen vastuu
24 unionin yhteisen ulkopoliitiikan linjaamisessa. Tällä tavalla vahvistetaan unionin ulkoasioiden ja
25 turvallisuuspolitiikan korkean edustajan asemaa EU:n ulkosuhteiden vastuullisena koordinoijana
26 ja vältetään tilanne jossa ulkoasioiden korkea edustaja ja Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja
27 molemmat pyrkisivät ottamaan johtoaseman unionin ulkoasioissa.

28 Keskusta näkee mahdollisena myös sellaisen kehityskulun, jossa EU:ssa voisi toimia
29 kaksikamarinen parlamentti. Ministerineuvosto edustaisi tällöin jäsenvaltioita ja parlamentti
30 kansalaisia.

4.6. Eurooppa-neuvostosta unionin luotsivene

Valtion ja hallitusten päämiesten muodostaman Eurooppa-neuvoston on jatkossakin säilytettävä roolinsa unionin suurten linjojen määrittäjänä. Unioni ei voi laajentaa toimivaltaansa uusille alueille tai päättää uuden valtion jäseneksi ottamisesta ilman, että jokainen jäsenmaa sen hyväksyy.

Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja on valittava Eurooppa-neuvoston kokouksessa. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan, kuten muidenkin komissaarien hyväksyminen on sen sijaan annettava Euroopan parlamentin vastuulle.

4.7. Alueiden komitean roolin vahvistaminen

Alueiden komitea koostuu alueiden ja paikallisyhteisöjen edustajista. On tärkeää, että alueiden komiteaa kuullaan myös jatkossa. Kansalaisyhteiskunnan vahvistamisella ja unionin sisällä toteutetulla päätöksenteon alueellisella hajauttamisella luodaan onnistuneen yhteistyön puitteet Euroopassa. Keskustan mielestä toimivien maakuntien tulee olla tulevaisuuden Euroopassa tärkeimpiä alueellisia toimintayksiköitä.

Tämän johdosta alueiden komitealla on oltava mahdollisuus pysäyttää unionin läheisyysperiaatetta rikkova päätöksenteko $\frac{3}{4}$ määräenemmistöllä. Alueiden komitealla on myös oltava oikeus tehdä $\frac{3}{4}$ määräenemmistöllä säädösaloitteita, jotka on käsiteltävä Euroopan parlamentissa.

4.8. Unionin toimivalta

Euroopan unionin on keskityttävä niihin asioihin, jotka koskevat kaikkia jäsenvaltioita. Unionin kaikessa päätöksenteossa onkin noudatettava läheisyysperiaatetta. Myös koko EU:n laajuiset kansanäänestykset ovat Keskustan näkemyksen mukaan mahdollisia suurissa ja merkittävässä kysymyksissä.

Keskustan näkemyksen mukaan EU:n integraatiota tulee syventää ja yhteistyötä tulee edelleen lisätä esimerkiksi rikollisuuden torjunnassa. Keskustan näkemyksen mukaan integraation

1 syventämiselle tulee kuitenkin olla toiminnalliset perusteet. Euroopan unionilla voi olla
2 mahdollisuus syventää integraatiota myös eri tahtiin eri maiden kanssa. Euroopan unioni on
3 keskustalle ihmisyyden, rauhan ja vakauden alue. Keskustan mielestä EU:n sisäisiä toimintoja
4 voidaan järjeistää ja johdonmukaistaa edelleen, jolloin unionia saadaan tehostettua.

5 Eurooppa-politiikan on oltava keskiössä myös kansallisella tasolla. Keskustan mielestä on tärkeää,
6 että puolueiden Eurooppa-linjaukset ovat selkeitä ja kansalaisten tiedossa. Kaikkien unionin
7 kanssa tekemisissä olevien toimijoiden tulee lisätä Eurooppa-tiedotusta ja heidän tulee pitää yllä
8 ajankohtaista keskustelua. Kansalaisten tulee ymmärtää parlamentin, komission ja neuvoston
9 keskinäiset suhteet ja ymmärtää samalla eri toimielinten roolit EU:n päätöksenteossa.

10

5. Unionin laajentuminen

- Euroopan unioniin voivat liittyä ne jäsenmaat, jotka täyttävät jäsenkriteerit ja kuuluvat maantieteelliseen Eurooppaan
- Euroopan unionin on laajentumisesta päättäessään otettava huomioon, että sen oma toimintakyky ei heikenny laajentumisen vuoksi.

Euroopan unionin perusta on sen kansalaisten halussa turvata rauha ja vakaus ja samalla ehkäistä uudet sodat. Tavoitteen saavuttamiseksi Euroopan valtiot sidotaan tiiviiseen vuorovaikutukseen keskenään, jotta sodat jäsenvaltioiden välillä käyvät poliittisesti ja taloudellisesti tarpeettomiksi.

EU:n alueellinen laajentuminen toteuttaa tehokkaasti unionin perustarkoitusta. Se lisää rauhaa, vakautta ja hyvinvointia unionin alueella sekä vahvistaa EU:n kilpailukykyä suhteessa muihin suuriin talousalueisiin. Laajentuminen tuo uusia resursseja unionin alueelle esimerkiksi työvoiman ja uusien jäsenvaltioiden tarjoamien luonnonvarojen myötä. Lisäksi rajojen avautuminen yhä useamman valtion välillä toteuttaa parhaalla mahdollisella tavalla unionin perusajatusta vapaasta liikkuvuudesta. Ulkorajojen laajentaminen mahdollistaa yhä uusille alueille tavaroiden, palveluiden, pääomien ja työvoiman vapaan liikkuvuuden.

Unioniin on liittynyt uusia jäsenmaita, jolloin unioni on vähitellen laajentunut alueellisesti alkuperäisestä kuuden valtion yhteisöstä nykyiseksi 27 maan unioniksi. EU on myös syventynyt, kun uusia politiikan aloja on tullut yhteisen päätöksenteon alaisuuteen vuosikymmenten kuluessa. Viime vuosina EU:n laajentumis- ja syventymiskehitystä on toteutettu samanaikaisesti. Jatkossa EU joutuu ratkaisemaan, haluaako se seuraavina vuosikymmeninä ensisijaisesti laajentua alueellisesti ottamalla uusia jäsenmaita vai syventää toimintaansa nykyisten jäsenmaiden kesken.

Keskusta katsoo, että jatkossa pääpaino on asetettava EU:n laajentumisen ja toiminnallisen syventämisen sijaan olemassa olevan toiminnan tehostamiseen ja kilpailukyvyn kehittämiseen. Syventämällä entisestään EU:n toimintaa on suurena vaarana, että EU:n päätettäväksi siirtyy liiaksi sellaisia asioita, joista on syytä päättää lähempänä yksittäistä ihmistä. Vaikka Keskustan mielestä EU:lla ei ole enää suurta tarvetta syventyä toiminnallisesti, on EU:n instituutiota tarvetta uudistaa ja ennen kaikkea selkeyttää niiden välisiä valtasuhteita kohti demokraattisempaa mallia.

Laajentuminen ei saa olla unionille itsetarkoitus. Jokaisen unioniin liittyvän valtion on ehdottomasti täytettävä Kööpenhaminan kriteerit. Valtiolla on oltava vakaat hallintoelimet, jotka ylläpitävät demokratiaa, oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoikeuksien noudattamista sekä vähemmistöjen kunnioittamista. Valtiossa on oltava toimiva markkinatalous. Valtion on otettava käyttöön koko yhteisön säännöstö ja hyväksyttävä EU:n eri tavoitteet. Sen julkishallinnolla on oltava valmiudet soveltaa ja käsitellä EU:n lakeja käytännössä. Lisäksi Keskusta korostaa, että jokaisessa jäsenmaassa kansalaisyhteiskunnan tulee voida toimia vapaasti.

5.1. Laajentumisen seuraava vaihe

Nykyiset perussopimukset rajoittavat mahdollisuutta ottaa uusia jäsenvaltioita unioniin. Jos Lissabonin sopimusta ei saada voimaan, on vaihtoehtoisesti harkittava sitä, että tiettyjen jäsenvaltiokelpoisuuden täyttävien maiden liittymisestä unioniin päätettäisiin erillismenettelyllä. Tämä voisi tapahtua muuttamalla Nizzan sopimusta niin, että jäsenmaiden enimmäismäärää muutettaisiin. Sopimuksen sisältöön puututtaisiin vain niiltä osin, mikä laajentumisen mahdollistamiseksi on välttämätöntä.

Keskustan mielestä Islannin, Norjan ja Sveitsin mukaantulo on mahdollista jo hyvin lyhyellä aikavälillä, jos nämä maat päätyvät hakemaan unionin jäsenyyttä. Nämä maat täyttävät jäsenyyden kriteerit. Balkanin alueen maat eivät Kroatiaa lukuun ottamatta ole vielä siinä tilanteessa, että ne voisivat tulla unionin jäsenmaiksi seuraavan viiden vuoden aikana. Balkanin alueen maista Kroatian lisäksi lähimpänä jäsenyyden edellytyksiä on entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia. Muiden maiden osalta talous- ja yhteiskuntajärjestelmät eivät ole sellaisessa tilanteessa, että niillä olisi edellytyksiä liittyä unioniin lyhyellä aikavälillä.

5.2. Euroopan unionin rajat ja mihin asti unioni voi laajeta?

Euroopan unioniin voivat liittyä ne jäsenmaat, jotka täyttävät jäsenkriteerit ja kuuluvat maantieteelliseen Eurooppaan. Mahdollisilla uusilla jäsenvaltioilla voi kuitenkin olla myös maantieteellisen Euroopan ulkopuolisia alueita. Nykyisinkin maantieteellisen Euroopan ulkopuolella ovat muun muassa osa Ranskan merentakaisista alueista sekä Espanjaan kuuluvat Ceutan ja Melillan erityisalueet.

Muiden kuin aiemmissa kappaleissa erikseen mainittujen alueiden ja maiden halutessa EU:n jäsenmaiksi, on niiden jäsenyys ratkaistava tapauskohtaisesti sen mukaan, edistääkö liittyminen unionin perimmäisiä tavoitteita rauhan ja vakauden turvaamisessa sekä neljän perusvapauden toteutumisessa. EU:n on laajentumisesta päätteessään otettava huomioon, että sen oma toimintakyky ei heikenny laajentumisen vuoksi.

5.3. Unionin mahdollinen laajentuminen itään

Venäjän mahdollinen jäsenyys Euroopan unionissa muuttaisi unionin luonnetta suuresti. Nykyisten jäsenvaltioiden ja Venäjän kuuluminen samaan unioniin ja talousalueeseen loisi ennennäkemättömän vahvan liiton. Myös kansalaisyhteiskunnan vahvistuminen ja kansalaisten perusoikeuksien toteutuminen Venäjällä voisi toteutua osana yhteistä unionia helpommin kuin

unionin ulkopuolella. Näin ollen Keskusta ei hylkää ajatusta siitä, että Venäjä voisi kuulua Euroopan unioniin joskus tulevana vuosikymmeninä.

Entiset neuvostotasavallat Moldova, Ukraina, Armenia, Georgia ja Azerbaidzan sijaitsevat Euroopan mantereiden alueella ja voivat pitkällä aikavälillä tulla unionin jäseniksi, jos maat täyttävät jäsenyysehdot. Nämä maat ovat kuuluneet historiallisesti eurooppalaiseen kulttuuripiiriin vaikutusalueeseen. Näin ollen ne ovat siten myös osa Eurooppaa ja oikeutettuja unionin jäsenyyteen. Mahdollisuus kuulua samaan vapaakauppa-alueeseen vahvistaisi Kaukasuksen maita.

Valko-Venäjän osalta Keskusta katsoo, ettei maalla ole sen nykyisellä kehityssuunnalla mahdollisuutta unionin jäsenyyteen. Unionin on kuitenkin tuettava Valko-Venäjän demokratiakehitystä parhaansa mukaan. Valko-Venäjän jäsenyyttä tulee käsitellä uudelleen, kun maahan syntyy aito demokratia.

5.4. Turkin mahdollinen jäsenyys unionissa

Turkin mahdollinen jäsenyys Euroopan unionissa on jakanut mielipiteitä EU:n nykyisissä jäsenvaltioissa. Turkki olisi suuri jäsenmaa sekä pinta-alaltaan että väestöltään. Maan kulttuuri on pohjimmaltaan erilainen kuin yhdelläkään nykyisistä jäsenmaista. Nämä syyt ovat saaneet jäsenmaat suhtautumaan eri tavoin Turkin jäsenyyteen.

Turkki on ollut kiinnostunut unionin jäsenyydestä jo 40 vuotta. Turkin asema ehdokasmaana on hyväksytty jo Suomen puheenjohtajakaudella vuonna 1999. Turkilla on nuori väestö ja siten paljon annettavaa nykyisille jäsenmaille, joissa väestö vanhenee. Jäsenmaana Turkilla olisi merkittävä sillanrakentajan rooli Euroopan ja Lähi-idän välillä. Siten on luonnollista tukea Turkin jäsenyyttä unionissa, jos maa täyttää jäsenehdot.

Turkki on edistynyt merkittävästi jäsenyyssuhteiden täyttämisessä ja se on osoittanut poliittisen tahtonsa kuulua unioniin. Keskusta ei näe kulttuurillisia esteitä sille, että Turkki liittyy Euroopan unionin jäseneksi. Erilainen valtauskonto tai kulttuuri ei saa olla esteenä maan liittymiselle unionin jäseneksi. Eurooppa on jo nyt moniuskontoinen ja monikulttuurinen alue, jossa asuu monia hyvin erilaisia elämäntapoja ja perinteitä noudattavia ihmisiä. Lisäksi Turkki sijaitsee osittain maantieteellisen Euroopan alueella, joten ei ole olemassa hyväksyttäviä perusteita torjua Turkin jäsenyyttä kulttuurillisin tai maantieteellisin syihin vetoamalla.

Turkkia kuten mitään muutakaan valtiota, joka ei täytä Eurooppa-neuvoston Kööpenhaminassa vuonna 1993 määrittelemiä kriteereitä, ei voida ottaa EU:n jäseneksi. On selvää, että Turkin on kyettävä jatkamaan määrätietoisesti kehitysprosessiansa, jotta se pystyy takaamaan demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen toteutumisen, ihmisoikeudet, vähemmistöjen oikeuksien kunnioittamisen ja vähemmistöjen suojelun.

6. Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka

”Turvallisuus ei aikamme käsitteenä merkitse vain sotilaallisen konfliktin uhan siirtymistä taemmalle vaan se sisältää myös taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehitystyön häiriöttömän jatkumisen.”

– Urho Kekkonen, Suomen puheenvuoro ETYK-päätösseminaarissa 31.7.1975

- Määräenemmistö päätökset voidaan ulottaa myös ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, kunhan jäsenvaltiolle annetaan mahdollisuus jättäytyä tehdyn päätöksen ulkopuolelle tapauksissa, jossa jäsenmaan erittäin tärkeä kansallinen intressi vaarantuu.
- Unionin rauhanrakentamisen painopisteen tulee olla siviilikriisinhallinnassa
- EU:n sisäinen poliisiyhteistyö saumattomaksi

6.1. Päätöksenteon rakenne

Ulkopolitiikan alueella EU:n tulee jatkossakin säilyä kansallisvaltioiden yhteenliittymänä, joiden yhteiset tavoitteet kannustavat niitä yhteistoimintaan myös ulkopoliitiikassa.

Mikäli perussopimus tulee voimaan, tulee se muuttamaan ulkopoliittista päätöksentekoa ennen kaikkea unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan niin sanotun ulkoministerin myötä. Keskusta näkee tärkeänä, että varsinkin ulkopoliitiikassa eri henkilöiden vastuualueet ovat selkeästi jaoteltuja. Ulkoasioiden korkealla edustajalla on oltava selkeä johtovastuu unionin ulkopoliittisten tavoitteiden edistämisessä.

Eurooppa-neuvostossa ja ulkoasioiden neuvostossa tehtävissä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevilla päätöksillä on aina pyrittävä yksimielisyyteen. Kuitenkin unionin päätöksenteon tehokkuuden nimissä on otettava määräenemmistöpäätöksenteko käyttöön myös ulkopoliitiikkaa koskevat asioissa. Tällä menetelmällä tulisi pyrkiä sellaisten tilanteiden ehkäisemiseen, jossa yksi jäsenmaa käyttää veto-oikeuttaan myönnytyksen saamiseksi jossakin toisessa asiassa.

Samalla jäsenmaille on ulko- ja puolustuspoliittisissa päätöksissä varattava mahdollisuus jättäytyä tehdyn päätöksen ulkopuolelle tapauksissa, joissa jäsenmaan erittäin tärkeä kansallinen intressi vaarantuu. Näillä toimenpiteillä parannetaan unionin ulkopoliittisen päätöksenteon tehokkuutta ilman, että sen luonne itsenäisten valtioiden välisenä yhteisönä asetetaan kyseenalaiseksi.

6.2. Yhteistyö Venäjän kanssa

Keskustan katsoo, että Venäjä on koko Euroopan unionille suuri mahdollisuus. Maan valtavat luonnonvarat ja vasta kehityksessä olevat markkinat antavat kaikille unionin jäsenmaille mahdollisuuden kaupankäynnin lisäämiseen. Samalla maan suurvaltastatus antaa EU:n ja Venäjän strategiselle yhteistyölle koko maailman laajuista merkitystä. Tämä kuitenkin edellyttää, että EU ja Venäjä löytävät toisensa taloudellisten suhteiden ohella myös ideologisesti.

Suhteessa Venäjään Euroopan unionin on Keskustan mielestä otettava rakentavan, mutta rehellisen yhteistyön ote. Kaupankäyntiä ja muuta yhteistyötä Venäjän kanssa on tiivistettävä, mutta se ei saa tarkoittaa välinpitämättömyyttä suhteissa maan demokratiakehitykseen. Tämän takia on tärkeää, että niin ulkomaisten kuin venäläistenkin kansalaisjärjestöjen toimintaa maassa helpotetaan. Todellinen demokratia saadaan juurtumaan ainoastaan ihmisistä itsestään lähtevällä kansalaisjärjestötoiminnalla. EU:n on yhtenäisesti edellytettävä Venäjältä edistysaskelia demokratian turvaamiseksi ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseksi ennen kuin EU:n ja Venäjän strategisessa yhteistyössä voidaan edetä syvemmälle.

EU:n on toimittava tiiviissä yhteistyössä Venäjän kanssa maan ympäristöongelmien ratkaisemiseksi. Itämeren saastumiseen liittyviä kysymyksiä ei voida ratkaista ilman, että myös Venäjältä tulevat ravinnepäästöt puhdistetaan.

Keskusta korostaa paitsi EU:n ja Venäjän välistä yhteistyötä myös kahdenvälisten suhteiden tärkeyttä. Suomi voi parhaimmillaan toimia saranana EU:n ja Venäjän välillä.

6.3. Kriisinhallinta

Euroopan unionilla on paljon ulkopoliittista vaikutusvaltaa erityisesti taloudellisen kokonsa kautta. On vaikea kuvitella, millainen Eurooppa mantereena olisi ilman unionia ja sen mukanaan tuomaa vakautta ja rauhaa. Tänä päivänä EU:n pehmeät keinot näkyvät parhaiten unionin laajentumisessa ja siinä miten EU-jäsenyyttä haluavat maat ovat valmiita muuttamaan kansallista lainsäädäntöään, jotta se vastaisi paremmin Euroopan unionin lainsäädäntöä sekä poliittista kulttuuria. Unionin painopisteen tulee olla siviilikriisin hallinnassa.

Siviilikriisinhallinta on perinteisesti ollut eräs unionin vahvimmissa osaamisalueista konfliktista toipuvien alueiden jälleenrakennusprojekteissa. Tämän työn, maan poliisivoimien, koulujen ja sairaaloiden jälleenrakennuksen merkitys tulee tulevaisuudessa vain korostumaan kriisinhallinnassa. Keskustan mielestä on erittäin tärkeää, että EU jatkossakin keskittää kriisinhallintaresurssejaan tälle sektorille.

Pehmeillä keinoilla voidaan kuitenkin vaikuttaa ainoastaan sellaisiin maihin, joiden johto on aidosti sitoutunut kansalaistensa inhimillisen ja taloudellisen hyvinvoinnin parantamiseen.

Viimeistään Jugoslavian hajoamissota 90-luvulla osoitti, että EU tarvitsee myös sotilaallista voimaa voidakseen turvata paitsi unionin, niin tarvittaessa myös muiden maiden kansalaisten turvallisuuden. Siviilien ja sotilaiden yhteistoiminnan (CIMIC) resursseja on lisättävä, jotta tulokselliseksi havaittua yhteistyötä voidaan hyödyntää rakennettaessa kestävästä rauhaa ja yhteiskuntajärjestelmää kriisialueilla.

6.4. Yhteinen puolustus- ja turvallisuuspolitiikka

Euroopan unionin tulee tiivistää yhteistä puolustus- ja turvallisuuspolitiikkaansa. Mikäli yksi unionin maa joutuu suoran aseellisen hyökkäyksen kohteeksi, on vaikea kuvitella Suomen pysyttelevän konfliktissa neutraalina. Näin ollen on myös Suomen etujen mukaista, että EU parantaa kykyään auttaa toisia jäsenmaita ja vahvistaa jäsenmaiden keskinäistä solidaarisuutta myös puolustuspolitiikassa.

Valtaosa EU-maista on järjestänyt sotilaallisen turvallisuutensa Pohjois-Atlantin liiton (NATO) kautta. Toisaalta EU:n jäsenvaltioina on pitkän puolueettomuuspoliittisen historian omaavia maita. Yhteistä EU:n turvallisuuspolitiikkaa rakennettaessa kysymys EU:n ja NATOn turvallisuusrakenteiden yhteensovittamisesta tulee väistämättä eteen. EU voi tehdä puolustusratkaisuissaan yhteistyötä NATOn kanssa vaikka kaikki unionin jäsenmaat eivät olekaan Naton jäseniä. Euroopan unionin puolustuspolitiikkaa ei tule jatkossakaan sitoa Nato-jäsenyyteen. Keskustan mielestä Suomen tulee jatkossakin olla sotilaallisesti liittoutumaton valtio.

"Kun mainitsemme periaatteista suvereenin tasa-arvon, korostamme jokaisen valtion omaa, itsenäistä roolia. Se onkin turvallisuuden ehdoton edellytys. Mutta yhtä hyvällä syyllä voimme mainita valtioiden välisen yhteistyön periaatteen. Sillä yhteistyön ja turvallisuuden välinen keskinäinen riippuvuus on aikamme voimakkain kehityssuunta ja samalla paras tie rauhan kestävydestä."

– Urho Kekkonen, Suomen puheenvuoro ETYK-päätösseminaarissa 31.7.1975

6.5. Sisäinen turvallisuus

Unionin sisäisessä turvallisuudessa keskeisellä sijalla on jäsenvaltioiden poliisivoimien yhteistyö. Nykypäivänä kansainvälinen organisoitunut rikollisuus vaatii poliisilta kansainvälistä yhteistyötä enemmän kuin koskaan aiemmin. Ihmiskauppa ja –salakuljetus, terrorismin vastainen toiminta, huumekauppa sekä erilaiset internetissä tehtävät rikokset ovat vain muutamia esimerkkejä rajat ylittävästä rikollisuudesta.

1 Tärkeää on löytää yhteinen näkemys rikollisuuden torjuntaan. Vaikka esimerkiksi huumeiden
2 osalta jäsenvaltioiden lainsäädäntö voi poiketa toisistaan tuntuvasti, on tärkeä saada EU:n sisäinen
3 poliisiyhteistyö toimivaksi. Poliisiyhteistyössä on erityisesti kehitettävää tietojenvaihdossa
4 valtioiden välillä. Samalla on kuitenkin muistettava, erityisesti terrorismin torjunnassa,
5 ihmisoikeuksien kunnioittaminen. Ihmisten perustavaa laatua olevia oikeuksia ei voida rajoittaa
6 edes heidän henkilökohtaisen turvallisuutensa nojalla, eikä epäiltyjä saa luovuttaa maihin, joissa
7 heitä saatettaisiin kiduttaa tai heitä voisi kohdata kuolemantuomio.

8
9 EU:n sisäinen vapaa liikkuvuus asettaa suuria paineita myös unionin yhteisten ulkorajojen
10 valvonnan. On tärkeää saada jäsenmaiden rajavalvontayhteistyö entistä toimivammaksi
11 erityisesti ihmiskaupan ja laittoman maahantulon estämiseksi. Unionissa tulee saada voimaan
12 yhtenäinen valvonnan taso ja toimintamenetelmät niiden hallitsemiseksi.

13
14 Siinä missä poliisivoimat ovat keskeinen unionin sisäisen turvallisuuden luoja, on syytä myös
15 muistaa että rikollisuus syntyy ensisijassa köyhyyden ja toivottomuuden yhdistelmästä. Näin ollen
16 parasta unionin sisäsyntyisen rikollisuuden torjuntaa ovat ihmisten taloudellisen aseman
17 parantaminen sekä etenemismahdollisuuksien avaaminen heille. Tähän tarvittavan
18 sosiaalipolitiikan rakentamisen täytyy kuitenkin lähtökohtaisesti olla kunkin jäsenmaan omissa
19 käsissä.

20
21 Suuret erot kantaväestön ja kansallisten vähemmistöryhmien välillä ovat yhdessä unionin sisäisen
22 vapaan liikkuvuuden kanssa muodostaneet Suomessakin havaittavan kerjäläisongelman. Tällaisia
23 kokonaisia vähemmistöryhmiä koskettavia ongelmia ratkomaan on käytettävä myös EU:n
24 voimavaroja. Köyhyys on saatava poistumaan koko unionin alueelta, eikä syrjintää saa sallia
25 missään olosuhteissa.

26 27 28 29 **6.6. Uudet uhat**

30
31 Internet on otollinen alusta monien rikollisten organisaatioiden toiminnalle. Erilaiset huijaukset,
32 lapsiporno, yritysvakoilu sekä palvelimia kohtaan tehdyt hyökkäykset ovat esimerkkejä
33 verkkorikoksista. Niiden lisäksi myös muiden rikollisten on helppo käyttää internetiä
34 tiedonvälitykseen ja rekrytointiin. Internetin valtava tietomäärä tuo suuria käytännön haasteita
35 verkkorikollisuutta vastaan taisteleville viranomaisille.

36
37 On tärkeää ymmärtää, ettei internetiä ole teknisesti suunniteltu valvottavaksi tai rajoitettavaksi.
38 Siksi näiden viranomaisille perinteisten turvallisuuskeinojen soveltaminen verkkoympäristöön on
39 lähes mahdotonta. Siinä missä tiedonvälityksen rajoittaminen - esimerkiksi yksittäiselle
40 verkkosivulle pääsyn estäminen - on käytännössä mahdotonta, tarvitaan valvontaan
41 taloudellisesti valtava määrä resursseja, eikä sitä voida tehokkaasti toteuttaa koskematta
42 tavallisten kansalaisten yksityisyyden suojaan.

1 Rikollisuuden vastainen työ internetissä vaatiikin rinnalleen perinteistä rikostutkintaa sekä
2 tehokkaan tavan kerätä anonyymejä yleisövihjeitä. Näiden perusteella seulottavaa tietomäärää
3 voidaan rajata kohtuulliseksi.
4
5 Internetin valvonta voidaan rinnastaa puhelinten salakuunteluun tai postien tarkistamiseen.
6 Ainoa tapa varmistaa kansalaisten yksityisyyden suoja on rajata valvontaoikeus vain niihin
7 tapauksiin, joissa on syytä epäillä rikosta. Kaikissa muissa tapauksissa on tiedon vapaa kulku
8 varmistettava kansainvälisillä sopimuksilla.
9
10 Rikollinen toiminta - vaikkapa roskapostin levittäminen – voidaan internetin avulla siirtää helposti
11 missä tahansa maassa sijaitseville koneille. Näin hankaloitetaan toiminnan jäljittämistä ja
12 laitteiston takavarikointia. Pahimmillaan toiminta saadaan sijoitettua maahan, jossa ei vielä ole
13 lainsäädäntöä internet-rikoksille, jolloin rikollisten kotimaan lait pystytään kiertämään.
14
15 Internet-rikollisuuden selvittelyyn vaaditaan tiivistä yhteistyötä eri valtioiden poliiseilta. Tiedon ja
16 kyselyjen välittämiseen tarvitaan keskitetty organisaatio, joka voisi toimia esimerkiksi Europolin
17 alaisuudessa. Yhteistyön tulee olla tietoa lisäävää ja tutkimusta tulee rahoittaa kansainvälisellä
18 projektirahoituksella.
19

7. Energia-, ympäristö- ja maaseutupolitiikka

"Risti, jota ihmiskunta nyt kantaa, on raskas. Sen raskauden syy on siinä, että se on väärän epäjumaluuden risti. Ainoa, joka sen kantamisesta voi meidät vapauttaa, on uusi suhde luontoon, uusi suhde maahan, irtautuminen keinottelu- ja kilpailupakosta, keinotekoisesta huvista ja ylellisyyden ihannoinnista"

– Santeri Alkio, Maalaispolitiikkaa 1

- Energia tuotettava hajautetusti ja uusiutuvilla luonnonvaroilla
- Hiilivoimista luovuttava koko Euroopassa
- Kotimainen ruuantuotanto varmistettava
- Itämeri puhdistettava
- Koko maa saatava pohjoisen maataloustuen piiriin

7.1. Vastuullinen, kokonaisvaltainen ja globaali ympäristöpolitiikka

On tärkeää, että ympäristöpolitiikka tähtää maailmanlaajuisesti luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen, kasvihuonepäästöjen pienentämiseen, ekologiseen tasapainoon ja turvallisuuteen sekä hyvinvoinnin oikeudenmukaiseen jakautumiseen. Maapallo on meidän kaikkien yhteinen. Ihmisen elämä rakentuu kaikkialla maailmassa uusiutuville luonnonvaroilta. Luonto ilmaisee vakavilla merkeillä, että ihmiskunnan on löydettävä vastuullinen asenne ja kestävä kehitys ankkuroitua elämä.

Keskustanuoret julistivat jo vuonna 1973 Vihreämpään yhteiskuntaan ohjelman. Vielä tänäänkin viestin on oltava samanlainen: *Energian tuotanto on rakennettava uudelle pohjalle ja pääasiallisesti uusiutuvien luonnonvarojen hyväksikäyttöön. Uusiutumattomia luonnonvaroja on käytettävä säästämällä ja saatava aikaan niiden kierto.*

Edelläkävijän roolissa Suomen EU-politiikan on lähdettävä liikkeelle siitä, että EU:n on saatava aikaan maailmanlaajuinen muutos energia- ja ympäristöpolitiikassa. Muutos parempaan ei onnistu suomalaisten voimin, eikä pelkästään EU:n alueella, vaan siihen tarvitaan koko maailman sitoutumista. Kiihtyvää kulutusta, uusiutumattomien luonnonvarojen ehtymistä, puhtaan veden puutetta ja ilmastonmuutosta on saatava hillittyä. Alueellisesti tasapainoinen yhteiskunta on

välttämätön elinehto uusiutuvien luonnonvarojen hyödyntämiselle ja luonnontaloudellisesti kestäväälle yhteiskuntamallille.

Ympäristön- ja luonnonsuojelussa on huomioitava kohtuus ja toimenpiteiden on oltava tarkoituksenmukaisia. On ongelmallista, että osa ihmisistä joutuu tekemään ylimitoitulta tuntuvia uhrauksia ympäristöhyödyn eteen, vaikka samaan aikaan toisaalla jätteet lasketaan mereen tai perustetaan uusia hiilivoimaloita. Keskusta ymmärtää ihmisten ahdinkoa myös ympäristökysymyksissä. Voimme kuitenkin vaatia muita toimimaan eettisesti kestäväällä tavalla vain, jos olemme samaan aikaan itsekin valmiita muokkaamaan asenteitamme ja toimintatapojamme ympäristöystävällisemmäksi.

7.2. Unionin on pysyttävä päästötavoitteissaan

Maailman keskilämpötila on noussut. Alan tutkimuksia on seurattava herkeämättä ja tehtävä poliittisia päätöksiä mahdollisimman järkipäisesti. Joka tapauksessa luonnonvarojen kulutusta on vähennettävä merkittävästi maapallon kantokyvyn mukaiseksi.

EU:n kaikkia jäsenmaita koskeva tavoite on vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä vuoteen 2020 mennessä 20 prosentilla vuoteen 1990 verrattuna. Tämä tavoite on Keskustan mielestä askel hyvään suuntaan, mutta uusimpien tutkimusten mukaan riittämätön kestävä kehityksen turvaamiseksi. On varmaa, että päästötavoitteita joudutaan vielä uudestaan tarkentamaan.

EU:n on oltava suunnannäyttävä tällä saralla ja sen on saatava myös muut maailman maat talkoisiin ilmastomuutoksen hillitsemiseksi. Keskeisessä roolissa tavoitteen saavuttamisessa ovat uusiutuvat energiamuodot ja energiatehokkuuden parantaminen. EU:n on oltava aktiivinen, jotta kaikki maat saadaan sitoutettua uuteen ilmastopöytäkirjaan, kun nykyinen Kioton sopimus umpeutuu.

Keskusta on huolissaan jäsenvaltioille annetuista suuristakin poikkeusluvista energiapolitiikkaa koskien. On järkeenkäypää, että jäsenvaltioille annetaan poikkeuksia, mutta tavoitteisiin pääsemiseksi tietyt esimerkiksi hiilivoiman käyttöön liittyvät poikkeukset ovat liian suuria. Keskusta katsoo, että hiilivoiman käytöstä on luovuttava koko EU:ssa keskipitkällä aikavälillä siten, että teollisuus kykenee sopeutumaan muuttuneeseen tilanteeseen.

Päästökauppajärjestelmää on edelleen kehitettävä. Se on ulotettava kaikille aloille. Tietyille energiaintensiivisille teollisuuden aloille tulee antaa jatkossakin ilmaisia päästöoikeuksia, jotta vältetään hiilivuodolta EU:n ulkopuolelle.

EU:n tulee asettaa rajoituksia EU:n alueella myytävälle laitteille. Esimerkiksi lyijyn käytön kieltäminen piirilevyissä poisti lyijyn kaikista laitteista, koska omien tuotantolinjojen tekeminen eurooppalaisia varten ei ole ollut kannattavaa. Samaa periaatetta voitaisiin kokeilla myös stand-by -virtoihin ja niiden aikakatkaistuihin. EU:n on myös laadittava direktiivi ylipakkaamisen estämiseksi.

7.3. Energiantuotantoa tulee hajauttaa ja kehittää

Yhteiset päästötavoitteet asettavat EU-maat hakemaan yhteisiä ratkaisuja myös energiantuotantoon. Nykyisin merkittävä osuus koko Euroopan energiasta tuotetaan ydinvoimalla. Vaikka se tällä hetkellä on päästöttömin tapa tuottaa energiaa, ei ydinvoimaan tukeutuminen saa rajoittaa siirtymistä uusiutuviin luonnonvaroihin.

Tuulivoiman osuutta energiantuotannossa tulee nostaa nykyisestä merkittävästi. Aikaisempaa korkeammat, tehokkaammat ja hyötysuhteeltaan paremmat tuulivoimayksiköt ovat tehneet tuulivoimasta kilpailukykyisen tavan tuottaa puhdasta energiaa. Tuulivoiman rinnalle on kehitettävä erityisesti aurinko-, bio-, geotermiseen- ja valtamerienergiaan perustuvia ratkaisuja. Unionin onkin tuettava tutkimusta erityisesti näillä aloilla.

Pitkällä aikavälillä kestävin ratkaisu on tuottaa energiaa uusiutuvilla luonnonvaroilla pienissä hajautetusti sijoitetuissa yksiköissä. Tämä vaatii monilta jäsenmailta uudistuksia paitsi energiapolitiikkaan myös jakeluinfrastruktuuriin. Unioni ei saa toimia energia-asioissa vain rajoittajana, vaan sen on myös tuettava taloudellisesti jäsenvaltioita niiden tekemissä uudistuksissa.

7.4. Itämeren asema on otettava voimakkaasti esille unionissa

Vaikka Itämeri ei kosketakaan kaikkia jäsenmaita, on silti koko yhteisön kannalta tärkeää, että maailman saastuneimman meren ennallistamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Itämeren tilanteeseen voidaan vaikuttaa EU:n tasolla maataloutta ja teollisuutta koskevilla ympäristösopimuksilla sekä lisäämällä kaikkien Itämeren ympärillä asuvien ihmisten tietoisuutta meren saastuneisuudesta.

Itämeren tilanteesta puhuttaessa on olennaista huomata, että Venäjä ei kuulu Euroopan unioniin. EU:n on harjoitettava aktiivista korkealla profiililla tapahtuvaa yhteistyötä Venäjän kanssa, jotta kaikki valtiot pääsevät yhteisymmärrykseen Itämeren pelastamiseksi tarvittavien toimenpiteiden välttämättömyydestä. Pietarin jätevesien puhdistaminen on yhteiseurooppalainen projekti, jossa EU:lla on oltava aikaisempaa huomattavasti vahvempi rooli. Tästä on merkittävää hyötyä koko Itämeren tilanteen parantumisille.

7.5. Maaseudun hyvinvointi on kansakunnan hyvinvointia

Maaseutu on kansallinen voimavara. Sen elinvoimaisuutta tulee lisätä yrittäjyyttä ja monimuotoista elinkeinotoimintaa tukemalla sekä sisäistämällä ekologisesti kestävä elämänmuoto. Jokaisen kansakunnan oikeus ja velvollisuus on ruokkia oma väkensä, vain vahva ja kannattava maatalous pystyy siihen. Suomalaisten maanviljelijöiden tuottama ruoka muodostaa elintarviketaloutemme perustan.

EU vaikuttaa finanssipolitiikalla vahvasti sisämarkkinoihinsa. Nykyisin budjettirahoituksesta huomattava osa käytetään maatalouteen. Puhtaan ja turvallisen ruuan tuotanto EU-alueella on tärkeää ja ruokatuotannon omavaraisuudesta tulee huolehtia myös jatkossa. Jokaisessa EU-maassa on voitava harjoittaa maanviljelyä. Tämä edellyttää Suomessa sitä, että maataloutta voidaan jatkossakin tukea kansallisesti.

EU:n maataloustuet on kohdennettava erityisesti niihin maihin, joissa ruuan tuotanto on muutoin olosuhteiden vuoksi hankalaa. Maatalouden tukemisessa on kyse kuluttajien tukemisesta, ei pelkästään viljelijöiden. Tukien avulla kuluttajahintoja saadaan alennettua. Maataloutta tukemalla mahdollistamme kotimaisen elintarviketuotannon. Mahdollisuus tehdä ruokaa kotimaisista, puhtaista ja ihmistä lähellä tuotetuista raaka-aineista on Keskustalle itseisarvoltaan erittäin tärkeä asia.

Suomen kansallisiin tukiin pitää löytää pysyvä ratkaisu. Nykyinen tilanne, jossa Suomi joutuu lähes vuosittain neuvottelemaan komission kanssa kansallisten tukien suuruudesta, ei ole kestävällä pohjalla oleva ratkaisu. On löydettävä sellainen kompromissi, joka täyttää komission tavoitteet ja samalla turvaa maanviljelyksen harjoittamisen Suomessa. Maanviljelys ja siihen liittyvät oheistoiminnot muodostavat edelleenkin vahvan perustan sille, että koko maa voidaan säilyttää elinvoimaisena. Keskustan mielestä on perusteltua, että Suomen olosuhteiden vuoksi koko maa luokitellaan pohjoiseen tukialueeseen kuuluvaksi. Keskustan näkemyksen mukaan viljelijöille tulee taata vakautta ja varmuutta ammatin harjoittamiseen.

Sen sijaan jäsenmaan omavaraisuuden ylittävää elintarviketuotantoa ei ole perusteltua tukea. Liiallinen maatalouden tukemisen seurauksena EU:ssa tuotetaan kokonaisuudessaan ruokaa enemmän kuin mitä alueella kulutetaan. Tuotantotuki yhdistettynä vientitukeen on johtanut siihen, että viemällä ylijäämätuotantoa edullisella hinnalla kehittyviin maihin on estetty niiden oman, paikallisen tuotannon kehittymistä. EU:ssa on luovuttava myös terveydelle haitallisten tuotteiden, kuten tupakan viljelystä maksettavista tuotantotuista.

Maataloustukien byrokratiaa on vähennettävä. Suomalainen sosiaaliturvajärjestelmä koostuu noin 100 erilaisesta etuudesta, mikä tuottaa kansalaisille epätietoisuutta heidän oikeuksistaan. Maataloustukia on vielä puolet enemmän, yhteensä yli 200 erityyppistä. On sanomattakin selvää, että yksittäisen viljelijän kannalta tilanne on hyvin epäselvä. Ei ole tarkoituksenmukaista, että maatalouden harjoittajat joutuvat käyttämään huomattavasti aikaa lomakkeiden täyttämiseen.

1 Samalla kun vastuullisen vihreän ympäristöpolitiikan arvot korostuvat koko maailmassa, tarjoaa
2 kestävä maaseutupolitiikka uusia ulottuvuuksia energian tuotantoon. Suomalaisissa metsissä,
3 soissa, pelloissa, vesistöissä ja ilmatilassa on tarjolla runsaasti vielä toistaiseksi hyödyntämätöntä
4 potentiaalia luonnonmukaisen energian tuotantoon. Maaseutupolitiikan tutkimus- ja
5 tuotekehittämiseen käytettäviä resursseja olisikin kasvatettava, jotta EU-alueella voitaisiin lisätä
6 ympäristöystävällisen ja omavaraisen energian tuotantoa.

7 Keskusta vaatii uusiutuvan energiantuotannon voimakasta lisäämistä. Uusiutuva energia on
8 Suomelle suuri mahdollisuus. Tavoittelemme mahdollisimman suurta omavaraisuutta ruuan ja
9 energian tuotannossa. Kestävästi hoidetut metsät takaavat raaka-aineen suomalaiselle
10 metsäteollisuudelle ja ne ovat ehtymätön lähde ihmisten virkistymiselle. Metsät sitovat
11 hiilidioksidia ja näin ollen ehkäisevät otsonikerroksen ohentumista ja kasvihuoneilmiön
12 syntymistä. EU:n onkin tärkeää pitää huoli siitä, että metsiä hoidetaan kestävällä periaatteella.
13 Metsien vuotuisen kasvun tulee olla kokonaisuudessaan vähintään samansuuruista kuin niiden
14 vuotuisen hakkuumäärän.

15 Jokamiehen oikeudet ilmaisevat suomalaisten ikäikäistä läheistä suhdetta ympäristöön. Jokaisella
16 tulee olla mahdollisuus nauttia luonnosta. Unioni ei saa rajoittaa suomalaisten jokamiehen
17 oikeuksia eikä vaikeuttaa nuorten metsästysharrastuksen aloittamista.

18

8. Elinikäistä sivistystä

"Jos seuraa historiaa, havaitsee, että hyvinvointi on levinnyt yhtä rinnan henkisen sivistyksen kanssa"

– Johan Vilhelm Snellman, Kootut teokset X

- Ei saa olla niin matalaa torppaa, jottei siitä voisi kouluttautumisen avulla ponnistaa eteenpäin.

Viimeisen kymmenen vuoden ajan eurooppalaista korkeakoulukenttää on uudistettu yleiseurooppalaisen Bolognan prosessin nimellä kulkevan hankkeen avulla. Vuonna 1999 annetun Bolognan julistuksen perimmäiseksi tavoitteeksi asetettiin yhteisen eurooppalaisen korkeakoulutusalueen muodostaminen vuoteen 2010 mennessä. Koulutusjärjestelmien yhdenmukaistamisen ja yhteisten käytäntöjen taustalla on koulutuksen tasokkuuden varmistaminen, Euroopan kilpailukyvyyn parantaminen ja työvoiman vapaan liikkuvuuden edistäminen. Tarkoituksena on ollut lisätä eurooppalaisen korkeakoulutuksen vetovoimaa muihin maanosiin verrattuna.

Yhtenä Bolognan prosessin näkyvimpänä osana on ollut Suomessakin korkeakoulutuksen perustutkinnon jakaminen kahteen selkeästi erilliseen sykliin. Aiemmin yliopistoissamme suoritettiin lähestulkoon pelkästään suoraan maisterin tutkintoja. Nyt tutkinto jakaantuu sekä yliopistoissa että ammattikorkeakouluissa kahteen erilliseen osioon; ylempään ja alempaan korkeakoulututkintoon. Tarkoituksena on, että jo alempi korkeakoulututkinto antaa valmiudet työmarkkinoille siirtymiseen Euroopassa. Perustutkintojen lisäksi korkeakoulutuksen kolmantena syklinä ovat tieteelliset jatkotutkinnot.

Tutkintojärjestelmän uudistamisen lisäksi otettiin käyttöön ECTS-yhteensopivat opintojen mitoitussuunnitelmat, jonka tavoitteena on, että kaikissa maissa tutkintojen laajuus ilmoitetaan yhteismitallisina opintopisteinä. Näiden uudistusten lisäksi Bolognan prosessin myötä on pyritty mm. lisäämään opiskelijoiden liikkuvuutta maiden välillä ja lisäämään eurooppalaista yhteistyötä korkeakoulutuksen laadunarvioinnissa.

Keskusta näkee, että vaikka paljon uudistuksia on saatu toteutettua, työtä on vielä jäljellä. Bolognan prosessia tulee jatkaa uusin painoituksin myös vuoden 2010 jälkeen. Eurooppalaista koulutusjärjestelmää tulee yhdenmukaistaa myös kattavammin kuin vain korkeakoulutuksen osalta. Keskustan mielestä meneillään oleva eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen luominen kaikkeen osaamiseen ja täydennyskoulutukseen avaa uusia mahdollisuuksia elinikäiselle

oppimiselle. Muussa yhteydessä, esimerkiksi työelämässä, hankittu osaaminen voitaisiin jatkossa tunnistaa ja tunnustaa aikaisempaa paremmin. Tällöin muodollista koulutusta tärkeämmäksi voisi muodostua se, että todella hallitsee ne tiedot ja taidot, joita tiettyyn tehtävään vaaditaan.

”Ei nuorukaiselle riitä, että hänellä on isäukkonsa tiedot, sillä se aika, jolloin isän tiedot olivat riittävät menee isän mukana hautaan.”

– Santeri Alkio, Pyrkijä n:o 3/1894

8.1. Kaikki lahjakkuudet käyttöön

Suomelle ilmainen koulutus on ollut menestyksen kulmakivi jo vuosikymmeniä. Se on taannut mahdollisuuden laadukkaaseen koulutukseen sosiaalisesta taustasta huolimatta. Kaikissa Euroopan unionin maissa tämä sosiaalinen tasa-arvo ei kuitenkaan toteudu, vaan opiskelumahdollisuudet riippuvat enemmän varallisuudesta kuin opiskelijan omista kyvyistä ja taidoista. Kiristyvässä kansainvälisessä osaamiskilpailussa on EU:n kilpailukyvyn kannalta ensiarvoisen tärkeää, että jatkossa kaikkialla Euroopassa pystytään tarjoamaan nuorille heidän kykyjen ja taitojensa perusteella mahdollisuus korkeatasoiseen opiskeluun.

Bolognan prosessin tulee vuoden 2010 jälkeen pyrkiä lisäämään EU:n kansalaisten tasa-arvoisia mahdollisuuksia saada korkeakoulutusta. Keskusta näkisi mielellään, että sen vaalima vanha periaate, jonka mukaan ei saa olla niin matalaa torppaa, ettei siitä voisi kouluttautumisen avulla ponnistaa eteenpäin, leviäisi käyttöön koko unionissa. Suomalainen opintorahapainotteinen tukimuoto voi toimia esimerkkinä koko Euroopalle. Ylipäänsä unionin tulee lisätä voimakkaasti koulutukseen, tieteeseen ja tutkimukseen suunnattuja resursseja. Näiden sektoreiden budjettitukea on kasvatettava tuntuvasti.

Samalla, kun EU parantaa omien kansalaistensa edellytyksiä kouluttautumiseen, on sen helpotettava myös unionin ulkopuolelta tulevien ihmisten mahdollisuuksia tulla opiskelemaan alueelleen. Korkeakoulujen kansainvälistyminen myös EU:n ulkopuolelle parantaa niiden tasoa. EU:n ulkopuolelta tuleville opiskelijoille onkin myönnettävä oleskelulupa EU:n alueelle koko heidän opiskelujensa ajaksi ja tehtävä myös heidän muu kotoutuminen opiskelumaahansa mahdolliseksi esimerkiksi parantamalla edellytyksiä opiskeluaikaiseen työntekoon. Lisäksi tulee nykyisestään parantaa mahdollisuuksia paikallisen kielen ja kulttuurin opiskelemiseen.

8.2. Opiskelijavaihdon oltava arkipäivää

Bolognan prosessin näkyvin uudistus on ollut tutkintorakenteen uudistaminen. Määrittelemällä yhtenäisesti kaksiportainen tutkinto pyrittiin luomaan opiskelijoille mahdollisuus vaihtaa korkeakoulua tutkintojen välillä sekä helpottaa tutkintojen vertailtavuutta. Tutkintojen sisällölliset poikkeavuudet hankaloittavat kuitenkin siirtymistä.

Koko EU:n alueelle on luotava yhtenäinen työ- ja opintotodistusmenettely. Opiskelijoiden eriarvostavia tukikäytäntöjä on pyrittävä tasaamaan siten, että opiskelija saa tukea opiskelumaansa tukiperusteiden ja elintason mukaan.

Liikkuvuutta voidaan edesauttaa erilaisilla vaihto-ohjelmilla, joilla markkinoidaan ja helpotetaan vaihtoon lähtöä. Ohjelmia tulee tarjota sekä lyhyille puolesta vuodesta vuoteen kestäville vaihdoille että tutkinto-opiskelijavaihdoille.

Eri maiden korkeakoulujen tulisi myös tehdä yhteistyötä suunnittelemalla muitakin kuin maisterivaiheen koulutusohjelmia, joihin sisältyisi opintoja, jotka suoritetaan vaihdossa. Näin vaihtoaika olisi suora jatko omille opinnoille, ja vaihtoa edeltävään osaan voisi helposti sisällyttää kohdemaan kielen opintoja. Pohjana tällaisille koulutusohjelmille voivat toimia nykyiset Erasmus Mundus -ohjelmat, jossa opiskelijoille tarjotaan vähintään kahdessa maassa suoritettavia maisteriohjelmia. Myös mahdollisuutta osallistua tutkijavaihto-ohjelmiin tulee parantaa.

Kansainvälisiä koulutusohjelmia tulee kehittää niin, että myös eurooppalaiset opiskelijat voivat saada stipendejä opiskeluidensa rahoittamiseksi. Ohjelmaan osallistuville korkeakouluille ei saa missään vaiheessa asettaa sellaisia ehtoja, että niiden on perittävä lukukausimaksuja. Pikemminkin tulee tukea sellaista kehityssuuntaa, jossa ohjelmat rahoitettaisiin kauttaaltaan muutoin kuin opiskelijoilta perittävillä maksuilla. Myös EU-alueen ulkopuolisille korkeakouluille tulee antaa mahdollisuus osallistua täysipainoisesti konsortioon yhteistyötä tekevien eurooppalaisten korkeakoulujen kanssa.

Bolognan prosessin ideaa tulee levittää myös korkeakoulutuksen ulkopuolelle. Eurooppalainen tutkintojen viitekehyksen kehittäminen ja käyttöönotto luo edellytyksiä liikkuvuudelle myös ammatillisessa koulutuksessa ja tukee elinikäistä oppimista.

8.3. Tutkinnoista vertailukelpoisia

Tutkintojen vertailtavuudella on merkittävä rooli työvoiman vapaassa liikkuvuudessa. Jokaisen työnantajan tulee pystyä vertailemaan eri maista tulevia työnhakijoiden opintoja tasavertaisen

1 asteikon mukaisesti. Tähän Bolognan prosessi on pyrkinyt vastaamaan tutkintotodistukseen
2 liitettävällä Diploma Supplementilla.

3 Myös korkeakoulujen opetuksen laadun varmistaminen luo pohjaa yhtenäiselle
4 opintojärjestelmälle. Perinteisesti korkeakoulujen tasoa on vertailtu ranking-listoilla, joiden
5 painopisteenä ovat olleet tutkimustulokset. Koulutuksen todelliseen vertailuun tulee luoda
6 järjestelmä. OECD:n parhaillaan tekemä PISA-tutkimuksen kaltainen vertailu voi avata uusia
7 mahdollisuuksia eri maiden koulutusjärjestelmien kehittämiseksi.

8

9. Kolmannen tien talouspolitiikka

Ympäri maailmaa on käynnissä suuri heiluriliike, jossa takavuosisikymmenien eri asteen suunnitelmataloudesta siirryttiin hyvin markkinaliberaaliin ajatteluun. Ne molemmat talousopit ovat päätyneet suureen jysäykseen. Ensin sosialismi ja sitten täysin vapaa kapitalismi ajautuivat umpikujaan.

– Matti Vanhanen, Keskustan puoluehallitus 14.1.2009

- Ihmiset isänniksi keinottelijoiden valtaamaan taloon
- Finanssi- ja pankkisektorin valvontaa tulee lisätä
- Koulutukseen ja tutkimukseen panostettava

9.1. Markkinoiden valvonnan tehostaminen

Koko maailmantaloutta ravisteleva talouskriisi sai alkunsa Yhdysvalloista, jossa keinottelijat loivat ympärilleen valheellisen ilmapiirin: Ihmisille uskoteltiin, että ongelmia ei seuraisi, vaikka heidän kulutuksensa olisi tuotantoa suurempaa. Luonnollisesti on selvää, että pidemmän päälle liiallinen kulutus johtaa talouden rappiotilaan. Tosiasiat valkenivat syksyllä 2008, kun kupla ylenpalttisen elämän ikuisuudesta puhkesi ja finanssikriisi laukaisi paniikkitunnelman, joka tsunamin lailla vyöryy kaikkialle ja tuhoaa armotta tielleen sattuvan.

Onneksemme Euroopassa hälytyskellot soivat sen verran ajoissa, että ehdimme tekemään kiireellisimmät evakuoinnit ennen tuhoisan aallon saapumista. Euroopan unionin jäsenvaltiot sopivat nopealla aikataululla mittavaan elvytykseen ryhtymisestä.

Keskustan linja on ollut talouspolitiikassa kestävä ja vastuullinen. Meille markkinatalous ei ole ollut koskaan isäntä, vaan olemme vaatineet malttia, jotta voisimme vaurastua. Valitettavasti liikkeellä on kuitenkin ollut paljon sellaisia voimia, jotka ovat uskoneet kasinotalouden autuaaksi tekevyyteen. Nyt yltiöliberaalin markkinatalouden törmätessä seinään, ovat nämäkin voimat ympäri maailmaan huutamassa apuun yhteiskuntaa.

Tehdyistä virheistä on syytä ottaa opiksi. Seuraavan nousukauden aikana on pidettävä mielessä, että keinottelijoita ei enää päästetä murtautumaan yhteiseen taloomme. Keskusta vaatii, että kaikkialla EU:ssa otetaan käyttöön kolmannen tien talousoppi. Kansallisvaltioiden ja unionin

1 roolia on korostettava markkinoiden valvonnassa. Markkinoita on säänneltävä, jotta ylilyönnit
2 voidaan välttää. Samalla on kuitenkin pidettävä tiukasti huoli siitä, että normaalin
3 markkinatalouden toimintaedellytykset säilyvät.

4 Yhteiskunnan on autettava investoinneillaan sellaisia aloja ja alueita, jonne ei ole saatavissa
5 riittävästi pääomaa markkinataloudesta. Mikäli kestävään ekologiseen elämänmuotoon
6 siirtyminen ei ole mahdollista markkinavetoisesti, niin silloin valtion ja EU:n on puututtava asiaan.
7 Keskustan mielestä Nuorgamissa on yhtä arvokasta elää kuin Brysselissä. Joku voi ajatella toisin,
8 mutta meidän mielestämme sokea oman edun tavoittelu ei saa tuhota alueiden elinvoimaisuutta.

9 Yhtenäisesti johdetun talouspolitiikan merkitys korostuu käynnissä olevan finanssi- ja
10 taluskriisin myötä EU:n alueella. Unionin tulee jatkossakin yhdessä Euroopan keskuspankin
11 kanssa toimia vakaan talouskehityksen ja finanssipolitiikan takaajana sekä toimia euroalueen
12 pankkisektorin luotettavuuden ja toimivuuden valvojana.

13 Finanssi- ja pankkisektorin valvontaa tulee lisätä sekä kansallisella että yhteiseurooppalaisella
14 tasolla, jotta kansalaiset voivat luottaa markkinoiden toimivuuteen ja säästöjensä ja sijoitustensa
15 vakauteen. Valvonnan puute finanssi- ja pankkisektorilla kostautuu väistämättä.
16 Välinpitämättömyyden seuraukset eivät kuitenkaan jää pelkästään tietoisesti riskiä ottaneiden
17 maksettavaksi, vaan osa kustannuksista siirtyy kaikkien yritysten ja kansalaisten maksettavaksi.

18 Tulevien kriisien torjumiseksi tulee rahoitus- ja vakuutusvalvontaa tehostaa. On mietittävä,
19 tulisiko finanssimarkkinoiden valvonta yhdistää EU-alueella. Tällä hetkellä pankkia valvoo sen
20 kotivaltion paikallinen rahoitustarkastus, vaikka monet pankit toimivatkin useassa maassa.
21 Valvonnan tehostamisen avulla pitää pystyä hillitsemään markkinatalouden syöpäläiseksi
22 muodostunutta keinottelua, jolla tavoitellaan inhimillisistä seikoista piittaamatta ainoastaan
23 taloudellista hyötyä.

24

25 *"Minä kyllä olen puolestani niitä, jotka suosivat kansainvälistä elinkeinovapautta, mutta*
26 *elinkeinovapautta, ei keinotteluvapautta"*

27 *– Santeri Alkio, Valtiopäiväin pöytäkirja 28.3.1913*

28

29

30

31

9.2. EU:n rahoitus ja sen kohdentuminen

Euroopan unionin rahoitus tulee jatkossakin järjestää unioniin kuuluvilta mailta kerättävillä jäsenmaksuilla. Jäsenmaksujen määräytymisperusteita ja jakosuhdetta on kuitenkin tarvetta tarkastella uudestaan. EU on laajentunut paljon niistä ajoista, jolloin jäsenmaksujen määräytymisen perusteet luotiin. Tämän vuoksi on ajankohtaista käydä läpi jäsenmaksuperusteet ja tarkastella nykyisten jäsenmaksukäytäntöjen oikeudenmukaisuutta, kun neuvotellaan vuoden 2013 voimaan tulevasta seuraavasta EU:n rahoituskehyksestä.

Unionin tulee panostaa voimakkaammin koulutukseen, tieteeseen ja tutkimukseen kasvattamalla näiden sektoreiden budjettiosuutta. Maatalouden budjettiosuutta voidaan vastaavasti pienentää, kunhan pidetään huoli siitä, että maanviljelystä voidaan jatkossakin harjoittaa jokaisessa jäsenmaassa. Kasvavat investoinnit koulutukseen ovat välttämättömiä yhä kiristyneessä globaalissa osaamiskilpailussa. Tällaisilla talouspoliittisilla toimilla unioni vahvistaa tulevaisuuden kilpailukykyään.

Euroopan unionin moraalisenä ja eettisenä velvollisuutena on taata, että jokaisella jäsenvaltiolla on mahdollisuus kehittää infrastruktuuriaan mahdollisimman nykyaikaiseksi ja moderniksi. Vanhojen ja kehittyneiden jäsenvaltioiden tulisi tinkiä omista kehitystavoitteistaan, jotta kehittyvillä mailla olisi mahdollisuus saavuttaa moderni ekologisesti kestävä infrastruktuuri. Pyrkimyksissä taloudelliseen hyvinvointiin, täytyy muistaa että tuotannon lisääminen inhimillisen viihtyvyyden kustannuksella tai elinympäristömme kohtuuton rasittaminen siirtää ratkaisujemme hinnan tulevien polvien maksettavaksi. Uusien jäsenmaiden ei ole pakko tehdä kaikkia samoja virheitä, kuin mitä vanhat jäsenmaat ovat tehneet. Ne voivat siirtyä suoraan kestävään talouteen. EU:n tulee tukea tällaista kehityskulkua.

EU:n tulee harjoittaa yhtenäistä kauppapolitiikkaa. Maailman laajuisilla markkinoilla valtioiden välisen yhteistyön merkitys kasvaa ja yhtenäisenä talousalueena Euroopan unioni on vahva neuvottelija. Yhtenäisen kauppapolitiikan avulla voidaan edistää tehokkaasti myös jäsenvaltioiden tärkeinä pitämiään asioita. Tavoitteena tulee olla, että kansainvälistä kauppaa rajoittavista tuontitulleista luovutaan vaiheittain. EU:n ei kuitenkaan tule yksipuolisesti sitoutua tuontitullien poistamiseen vaan toimet on tehtävä yhtäaikaaisesti muiden vahvojen talousalueiden kanssa.

10. Ihmisoikeudet, tasa-arvo ja vapaa liikkuvuus

- Syrjintä on aina tuomittavaa
- Köyhyiden torjuminen edistää sisäistä turvallisuutta
- Naisia johtajiksi
- Maahanmuuttajille tukihenkilöitä

10.1. Unionin on hyväksyttävä Euroopan ihmisoikeussopimus

Kaikkia vähemmistöoikeuksia ei ole hyväksytty jokaisessa jäsenvaltiossa. Samaten myös tasa-arvon noudattamisen suhteen käytännöt vaihtelevat eri puolilla unionia. Keskustan mielestä kaikenlainen syrjintä on tuomittavaa ja havaittuihin ongelmiin tulee puuttua välittömästi. Keskusta kannattaa Lissabonin sopimuksen mukanaan tuomaa oikeushenkilön asemaa ja samalla syntyvää mahdollisuutta allekirjoittaa kansainvälisiä sopimuksia kuten Euroopan ihmisoikeussopimuksen. Ihmisoikeuksien toteutuminen tulee varmistaa kaikessa EU:n toiminnassa ja päätöksenteossa, ja ihmisoikeudet on huomioitava jo asioiden valmisteluvaiheessa.

Syrjinnän kieltäminen tulee ulottua kaikille elämäntilanteille, ei pelkästään työelämään. Syrjinnän kieltämisen tulee koskea laajasti eri syrjintäperusteita. EU:n tulee huolehtia, että riittävät toimenpiteet sukupuoleen, rotuun, etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän torjumiseksi aloitetaan välittömästi. Jäsenmaiden ihmisoikeusrikkomukset ja syrjintätapaukset on käsiteltävä tapauskohtaisesti ja EU:n on voitava puuttua sanktioilla tehtyihin rikkomuksiin. Sanktioita voivat olla sakot ja muut taloudelliset seuraamukset. Ihmisoikeudet ja oikeusvaltioperiaate tulee huomioida voimakkaammin unionin toiminnassa ja sen tulee olla tärkein jäsenyyskriteeri.

Suomen tulee viedä eteenpäin omia hyväksi havaittuja syrjinnän vastaisia keinoja koko Euroopan alueella. Perhelainsäädäntö on esimerkki sellaisesta kulttuurisidonnaisesta asiasta, jossa Suomella pitää olla rohkeutta ottaa kantaa ja näyttää esimerkkiä koko unionin alueella.

10.2. Unionin sosiaalinen ulottuvuus

Sosiaalipolitiikka ei läheisyysperiaatteen mukaisesti ole unionin päätösvaltaan kuuluva osa-alue. Kunkin jäsenvaltion sosiaaliturva on aikojen saatossa muotoutunut paikallisten asukkaiden

tarpeita ja kulttuuria vastaavaksi. Tämän johdosta EU:ssa onkin monta erilaista tapaa järjestää kansalaisten hyvinvointi.

Luonnollisesti kuitenkin myös sosiaalipoliittisella sektorilla jäsenvaltioiden tulee tehdä keskenään yhteistyötä ja vertailla eri maissa tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksia kansalaisten hyvinvointiin. Vain näin jossain päin unionia hyväksi todetut käytännöt saadaan leviämään. EU:n voi myös vaikuttaa välillisesti jäsenvaltioiden sosiaaliturvaan tutkimushankkeiden ja hankerahoituksen avulla.

Keskusta katsoo, että jatkossakin sosiaalipolitiikkaa koskevat varsinaiset päätökset on voitava tehdä ihmisten lähellä. Merkittävät isommat periaatteelliset valinnat tehdään kansallisella tasolla ja arkiset ratkaisut kunnissa. Keskusta sitoutuu vaalimaan Suomessa vuosikymmenten kuluessa koeteltua ja perustaltaan hyväksi havaittua hyvinvointimallia myös unionin sisällä. Sosiaaliturvaa on toki yksinkertaistettava ja sen kannustavuutta parannettava, mutta suomalaisten omilla ehdoilla.

Nopean laajenemisen myötä EU on kohdannut uudenlaisen sosiaaliseen ulottuvuuteen liittyvän haasteen. Vanhojen varakkaiden jäsenvaltioiden joukkoon on liittynyt runsasväestöisiä, mutta elintasoltaan alhaisia jäsenvaltioita. Vapaan liikkuvuuden myötä suuret erot kantaväestön ja kansallisten vähemmistöryhmien välillä voivat johtaa kärjistyviin ongelmiin ellei tilanteeseen kiinnitetä huomiota. Kokonaisia väestöryhmiä koskeviin ongelmiin on kyettävä löytämään koko unionia koskettavia ratkaisuja.

Keskusta on pyrkinyt ajamaan kotimaassamme aina köyhimmän, perusturvan varaan joutuneen, väestönosan asemaa. Nyt, kun me suomalaiset olemme maailmanlaajuisessa mittakaavassa vaurastuneet, on meidän vuorostamme autettava heikommassa asemassa olevia. Köyhyys tulee poistaa koko unionista. Köyhyyden torjuminen edistää myös EU:n sisäistä turvallisuutta. Unionin tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että useat vähemmistöryhmittymät ovat selkeästi matalammin koulutettuja kuin valtaväestöön kuuluvat. EU:n on otettava tavoitteekseen, että koulutuksen tasa-arvoisuus toteutuu kaikissa väestöryhmissä. Tavoitteeseen päästäkseen vähemmistöryhmiin kuuluviin nuoriin on kiinnitettävä erityistä huomiota ja heitä on tuettava opintieläillä. Tämä ennaltaehkäisisi sukupolvelta toiselle siirtyviä sosiaalisia ongelmia.

10.3. Sukupuolten välinen tasa-arvo

Unionin tulee kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa. Euroopassa elää noin 250 miljoonaa naista, mutta miehet kuitenkin hallitsevat Eurooppaa. Vuoden 2008 alkupuolen tilanteen mukaan komission ja parlamentin jäsenistä noin kolmasosa on naisia. 27 jäsenmaan pääministereistä vain yksi on nainen. Kansallisista hallituksista ainoastaan Suomessa on naisemmistöinen hallitus ja Espanjassa molempia sukupuolia on ministereinä yhtä paljon. Kaikkialla muualla naiset ovat vähemmistönä ja keskimäärin naisia on ministereistä 25 prosenttia.

1 EU:n tulee huolehtia, että tasa-arvo toteutuu kaikkien EU:n virallisten toimielinten kokoonpanossa
2 ja myös niiden johtajistossa. Sukupuolinäkökulmaa tulee valtavirtaistaa ja naisten osallisuutta
3 lisätä kaikilla elämän osa-alueilla. Jo tällä hetkellä on olemassa paljon ohjelmia ja lainsäädäntöä,
4 joilla tasa-arvoa pyritään edistämään. Komission tuleekin ryhtyä toimiin niitä jäsenvaltiota
5 kohtaan, jotka eivät huolehdi tasa-arvon toteutumisesta. Erityisen tärkeää on kiinnittää huomiota
6 naisiin kohdistuvan väkivallan, seksuaalisen hyväksikäytön ja naiskaupan torjumiseen. Poliisi- ja
7 oikeudellista yhteistyötä on lisättävä, jotta rikoksiin syyllistyneet saadaan kiinni.

8
9 Naisten ja miesten välistä palkkaeroa on kurottava kiinni. Se on mahdollista, jos lainsäädäntöä
10 kyetään aktiivisemmin soveltamaan ja parhaita käytäntöjä levitetään työmarkkinaosapuolten
11 tuella. EU:n kasvu- ja työllisyysstrategiaa tulee hyödyntää aiempaa tehokkaammin, jotta
12 palkkatasa-arvoon voidaan puuttua unionin rakennerahastoista saatavalla tuella. Myös
13 työnantajien yhteiskuntavastuuta tulee edelleen peräänkuuluttaa.

17 **10.4. Viittomakielisten asemaa on parannettava**

18

19 Tavoitteena on, että EU:n jäsenvaltioissa viittomakielet tunnustetaan
20 vähemmistökieleksi muiden vähemmistökielten rinnalle. Tätä tavoitetta tukee muun muassa
21 vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva YK:n yleissopimus.

22 Toiseksi tavoitellaan sitä, että jokaisissa EU:n jäsenvaltioissa vaaditaan luomaan ja kehittämään
23 tulkkauspalvelua, jotta viittomakieliset pystyvät asioimaan sekä saamaan tietoja äidinkielellänsä
24 EU:n jäsenvaltioissa tasavertaisesti muiden unionin kansalaisten kanssa. Lisäksi koulutetuilla
25 viittomakielen tulkeilla tulisi olla koko EU:n alueella pätevä, yhtenäinen ammattinimikesuoja.
26 Julkista luottamustehtävää hoitaville ja viittomakielistä tulkkausta tarvitseville, tulee yhteiskunnan
27 järjestää kaikki tarvittava tulkkauspalvelu kustannuksetta, jotta tehtävien hoitaminen on
28 mahdollista.

31 **10.5. Vapaata liikkuvuutta tulee edistää**

32

33 EU:n järjestelmän tulee tukea alueellista tasapainoa ylläpitävää vapaata liikkuvuutta
34 mahdollistamalla entistä paremmin työperäistä maahanmuuttoa siten, että jokaisen maan
35 vastaanottokyky ja -tarve otetaan huomioon. Samalla kun työperäinen maahanmuutto lisääntyy,
36 täytyy työsuojeluun kiinnittää huomiota ja harmaan talouden torjumiseen löytää lisää keinoja.
37 EU:n tulee ottaa riittävästi vastuuta pakolaisten suojelemisesta. EU:n kestävä
38 maahanmuuttopolitiikka ei voi olla vain laittoman maahanmuuton torjumista.

1 Maahanmuuttajien kotouttamiseen on kiinnitettävä aiempaa pontevammin huomiota. Kaikille
2 maahanmuuttajille tulee tarjota riittävästi laadukasta kieli- ja kulttuurikoulutusta. Lisäksi Keskusta
3 esittää, että EU osallistuisi sellaisen kokeilun rahoittamiseen, jossa jäsenvaltiot kehittäisivät
4 maahanmuuttajien kotouttamiseksi tukihenkilötoimintaa. Paikallisiin tutustuminen ja sitä kautta
5 kulttuurin ja paikallisten tapojen oppiminen on varsinkin vastamuuttaneille vaikeaa. Tämä johtaa
6 usein maahanmuuttajien syrjäytymiseen yhteiskunnasta.

7
8 Maahanmuuttajien tukihenkilönä toimiminen tarkoittaisi sitä, että esimerkiksi suomalainen
9 henkilö tai perhe sitoutuisi auttamaan maahanmuuttajaperheen sopeutumista Suomeen.
10 Tukihenkilötoiminta auttaisi tulijoita oppimaan ja ymmärtämään uutta ympäristöään. Keskustan
11 mielestä tukihenkilöiden koordinaattoreina ja kouluttajina voisivat toimia kunnat tai kolmannen
12 sektorin paikalliset toimijat. Läheltä johdettuna toiminnassa voitaisiin ottaa huomioon yksittäiset
13 ihmiset ja perheet.

14
15 EU:n tulee ryhtyä toimenpiteisiin, jotta viisumivapaus EU:n ja Venäjän välillä voidaan toteuttaa.
16 Nykyinen viisumipakko ei ole pysynyt estämään lieveilmiöitä, joita liittyy viisumivapauteen.
17 Samalla kuitenkin on vaikeutettu kansakuntien normaalia kanssakäymistä.

18

11. Nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapolitiikka

"Kokemuksemme osoittaa, että lisääntyvät yhteydet ja entistä paremmat tiedot kasvattavat ymmärtämystä ja kitkevät epäluulojen rikkaruohoja. Me näemme Euroopan erilaiset kulttuuriperinteet ja nykyisten yhteisöjen luomisvoiman kansojemme yhteiseksi rikkaudeksi."

– Urho Kekkonen, Suomen puheenvuoro ETYK-päätösseminaarissa 31.7.1975

11.1. Äänestysikärajaksi 16 vuotta

Usko ihmisyyteen kuuluu erottamattomana osana keskustalaiseen arvomaailmaan. Koemme, että ihmisillä on mahdollisuuteen kehittyä ja kasvaa ihmisinä, kun heille vain annetaan mahdollisuus siihen. Vesaiset, Keskustanuoret ja Keskustan Opiskelijaliitto ovat tarjonneet vuosikymmenten aikana lukuisalle joukolle suomalaisia lapsia ja nuoria mahdollisuuden kasvaa aktiivisiksi kansalaisiksi.

Kasvattamisvastuun lisäksi Keskusta on kokenut tärkeäksi, että nuoret pääsevät aidosti vaikuttamaan ympärillään tapahtuviin asioihin. Tämän johdosta Keskustan tavoitteena on, että äänestysikäraja tulee laskea 16 ikävuoteen kunnallisvaaleissa. Tavoite pätee myös valtiollisiin ja europarlamenttivaaleihin.

Äänestäminen on näkyvin ja tehokkain tapa osallistua demokraattiseen päätöksentekoon. Tällä hetkellä vain Itävallassa nuoret pääsevät äänestämään jo 16-vuotiaina. Keskustan tavoitteena on, että kaikkiin paikallisiin, kansallisiin ja EU:n vaaleihin voisi jatkossa osallistua jo 16-vuotiaana.

11.2. Koulun ulkopuolella tapahtuva oppiminen

Merkittävä osa oppimisesta tapahtuu jossain muualla kuin koulussa. Erilaisia tietoja, taitoja ja valmiuksia opitaan osallistumalla vapaaehtois- tai järjestötoimintaan. EU:ssa tulee parantaa mahdollisuuksia epävirallisen oppimisen laadun varmistamiseksi ja tunnustamiseksi. EU:n tulee kehittää yhteistyössä nuorisojärjestöjen kanssa keinoja, joilla tällainen oppiminen voidaan

1 tunnistaa ja tunnustaa. Käytäntöjen tulisi olla yhtenäisiä koko Euroopassa, koska tämä helpottaisi
2 myös myöhemmässä vaiheessa ihmisten liikkumista maasta toiseen.

3 Jokainen vapaaehtoistoimintaan osallistuva antaa merkittävän panoksen kansalaisten
4 hyvinvoinnille. Aktiivinen järjestötoiminta ja siihen liittyvä talkoohenki ovat sellaisia
5 tavaramerkkejä, joita keskustalaiset haluavat viedä myös muualle Eurooppaan. Valitettavasti
6 vapaaehtoistyöhön osallistuvat joutuvat nyt kohtaamaan vaikeuksia ristiriitaisen ja riittämättömän
7 lainsäädännön vuoksi sekä Suomessa että EU:ssa. Unioni tarvitseekin kattavan sopimuksen, joka
8 määrittää vapaaehtoisen oikeudet ja velvollisuudet ja tuo selkeästi esille vapaaehtoistoiminnan
9 monimuotoisuuden.

11.3. Jokaiselle nuorelle mahdollisuus kansainvälistymiseen

"Ihmisenä ihmisten luo, nauttimaan, kokemaan, oppimaan, viisastumaan"

– Santeri Alkio, Sanomalehtimies kesämatkoilla

17 Jokaiselle nuorelle Euroopassa tulee taata mahdollisuus käydä joko opiskelun, työn, harjoittelun
18 tai vapaaehtoistoiminnan myötä tutustumassa johonkin toisiin kulttuureihin. Kansainvälinen
19 kokemus tuo arvokkaan lisän esimerkiksi työllistymistä ja kulttuurienvälistä ymmärrystä ajatellen.
20 Ruohonjuuritason kansainvälistä toimintaa on lisättävä, sillä henkilökohtaiset kokemukset tuovat
21 EU:ta lähemmäs tavallisia kansalaisia. Näin tulevaisuuden nuoret kasvavat eurooppalaisiksi.

22 EU:n tulee kehittää liikkuvuusohjelmiaan ja vähentää niihin liittyvää byrokratiaa ja hallinnollisia
23 esteitä. Viisumikäytäntöjen ja verotuskysymysten selkiyttäminen on ensiarvoisen tärkeää. EU:n on
24 tuettava myös unionin ja sen ulkopuolisten maiden nuorisojärjestöjen kumppanuuksia. Näin
25 voidaan edistää esimerkiksi YK:n vuosituhatavoitteita ihmisoikeuksien, demokratian,
26 solidaarisuuden ja globaalin kumppanuuden osalta.

11.4. Maahanmuuttajanuorten kotouttamiseen panostettava

31 Varsinkin vanhemmistaan eroon joutuneet nuoret, kuten yksin vieraaseen maahan saapuvat
32 pakolaislapset, ovat herkästi haavoittuvia. Monet kansainväliset sopimukset, kuten YK:n Lapsen

1 oikeuksien sopimus, suojelevat näitä lapsia. EU:n tulee huolehtia siitä, että kansainväliset
2 lupaukset toteutetaan jokaisessa jäsenmaassa. Nuorisojärjestöjä tulee tukea, jotta ne voivat ottaa
3 aktiivisemman roolin maahanmuuttajien kotouttamiseksi.

4 Nuoret kohtaavat ikäsyrynnän lisäksi syrjintää mm. sukupuolen, etnisen taustan, seksuaalisen
5 suuntautuneisuuden, sosiaaliluokan, vammaisuuden tai uskonnon perusteilla. Erityisen tärkeää on
6 tunnistaa syrjinnän monimuotoisuus ja haasteellisuus erityisesti nuorten parissa. Nuoria tulee
7 käsitellä erityisryhmänä ihmisoikeusohjelmissa, rakenteissa, ihmisoikeuksiin liittyvissä
8 rahoitusjärjestelmissä ja EU:n politiikassa. Kaikenlaiseen syrjintään on puututtava voimakkaasti.

9

10

11 **11.5. Nuorisotyöttömyyteen puututtava**

12

13 Suomalainen lapsi- ja nuorisotyön kehittämisohjelma tarjoaa toimintamalleja ja tavoitteita, jotka
14 toteuttavat hyvin nuorisosopimuksen henkeä. Toteuttamista tulee kuitenkin seurata aktiivisesti ja
15 mitata erilaisten toimenpiteiden vaikuttavuutta. Nuorisosopimuksen toteuttamisessa tulee
16 työllisyyden ja taloudelliseen kasvuun lisäksi huomioida sosiaalinen- ja kestäväkehitys. Jatkossa
17 nuorisosopimuksissa tulee ottaa huomioon lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuudet Euroopan
18 suotuisaan kehitykseen niin taloudellisesta kuin sosiaalisestakin näkökulmasta. Lasten ja nuorten
19 köyhyys, työn ja perheen yhteensovittaminen sekä sukupolvien välinen vuoropuhelu ovat
20 avainkysymyksiä tulevaisuudessa.

21 Työmarkkinat ovat olleet murroksessa viime vuosina. Pätkätyöt, epävarmuus ja joustavuuden
22 vaatimukset koskevat erityisesti nuoria ikäluokkia. Nuorisotyöttömyys on vakava ongelma
23 monessa Euroopan maassa. EU:n tulee ottaa vastuuta nuorten työllisyydestä ja tehdä kaikki
24 mahdollinen työttömyyden ehkäisemiseksi.

25

26

27 **11.6. Kulttuuri – täynnä mahdollisuuksia**

28

29 Euroopan unionin maiden kansalliset kulttuurit ja monet alakulttuurit ovat rikkaus, joita tulee
30 kulttuurisena monimuotoisuutena edelleen vaalia. Samalla kun kulttuurin toimivalta säilytetään
31 kansallisvaltioilla, EU-maiden välistä kulttuurista yhteistyötä, taiteilijoiden ja taideteosten
32 liikkuvuutta tulee edistää.

33

34 EU:n tulee entistä laajemmin tukea kulttuuri- ja audiovisuaalisten-ohjelmien kautta
35 moniarvoisuuden ja Euroopan kulttuurien keskinäisen tuntemuksen lisääntymistä, taiteen

monimuotoisuutta, vapaita kulttuuriryhmiä sekä kulttuurin hyödyntämistä poikkihallinnollisesti. Taiteen kansainvälistymisen tukeminen sekä kansallisen ja alueellisen kulttuurin esillä pitäminen ovat toisiaan täydentäviä elementtejä EU:n kulttuuripolitiikassa.

Kulttuurin kansantaloudellinen vaikuttavuus on vasta viime vuosina ymmärretty, kun luovan talouden kokonaisvaikutuksia on ryhdytty myös tieteellisesti selvittämään. Unionin tulee eri sektoreillaan, kuten ulkopolitiikassa ja elinkeinopolitiikassa, ottaa huomioon kulttuurin tarjoamat mahdollisuudet esimerkiksi kilpailukyvyyn vahvistamisessa ja ulkopoliittisena sillanrakentajana. Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella vuonna 2006 käynnistettyä Kajaani-prosessia EU:n ja Venäjän kulttuuriyhteistyön aloittamiseksi tulee pontevasti jatkaa. Lisäksi Pohjoismaiden ministerineuvoston Suomen puheenjohtajakaudella vuonna 2007 käynnistetyn Pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuuden käytännön toimeenpanoon tulee ryhtyä pikaisesti.

11.7. Liikunta tuottaa hyvinvointia

Liikuntasektorin EU-yhteistyö on virallistettava luomalla unioniin sellainen urheilua koskeva oikeusperusta, joka antaa EU:lle vastaavan toimivallan liikuntasektorilla kuin mitä nuoriso- ja kulttuurisektoreilla jo on.

Unionin tulee ottaa askel kohti selkeämpää oikeuskäytäntöä urheilun ja urheilujärjestöjen autonomian suhteen. Tähän päästäkseen jäsenvaltioiden tulee ottaa käyttöönsä Urheilun valkoinen kirja ja sen toimintaohjelma, jotka ovat ensimmäiset komission hyväksymät liikuntapoliittiset linjaukset. Jäsenvaltioiden ja komission tulee sopia yhteistyöstä valkoisen kirjan toimeen saattamiseksi.

Ensimmäisinä toteutettavia liikuntapoliittisia toimia Urheilun valkoisesta kirjasta tulee olla Yhteistyön edistäminen unionin tasolla terveysliikunnassa, liikunnan kansalaistoiminnan edellytysten parantaminen sekä liikunnan ja urheilun aiempaa tehokkaampi hyödyntäminen sosiaalisen osallisuuden edistämisessä. Unionin tulee kannustaa jäsenvaltioita poikkihallinnolliseen terveys-, koulutus- sekä liikuntasektorien yhteistyöhön, jotta kansalaisten fyysistä aktiivisuutta saadaan edistettyä. Samalla voidaan kannustaa urheilujärjestöjä entistä aktiivisempaan rooliin terveysliikunnassa. Kaikkia koulutusasteita on hyödynnettävä liikuntakulttuurin edistämisessä.

12. Unioni köyhän asialle

- Ensisijaisesti on kiinnitettävä huomiota tyttöjen ja naisten koulutukseen

Euroopan unioni on yhdessä jäsenvaltioidensa kanssa maailman suurin kehitysavun antaja ja sitä sen tulee olla myös jatkossa. Unionin kehityspolitiikan tavoitteena tulee olla äärimmäisen köyhyyden poistaminen ja YK:n vuosituhattavoitteiden saavuttaminen. EU:n kehityspolitiikassa tulee nykyistä selkeämmin ja tehokkaammin huomioida pakolaisten suojeleminen ja pysyvien ratkaisujen luominen pakoon joutuneille ihmisille.

Unionin tulee toimia kehityspolitiikassaan rauhan, demokratian, ihmisoikeuksien ja tasa-arvon edistämiseksi keskeisimpänä tavoitteenaan köyhyyden vähentäminen. Lisäksi unionin tulee edistää kestävästä kehityksestä, vuosituhattavoitteiden toteutumista, turvallisuutta ja konfliktien ehkäisyä. Keskeistä unionin kehityspolitiikassa tulee olla myös kumppanimaiden omavastuullisuus, poliittinen vuoropuhelu ja kansalaisyhteiskunnan tukeminen. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei kehitysyhteistyöllä vahvisteta autoritaarisia hallintoja.

Unionin tulee tukea erityisesti kaikkein heikoimmassa olevia maita, kehityspolitiikan ei siis tule ensisijaisesti olla naapuruuspolitiikan väline. Tärkeää on tukea paikallista koulutusjärjestelmän kehittymistä ja taloudellisten edellytysten parantamista. EU:n tulee edistää globaalisti tasa-arvoa kiinnittämällä huomioita lasten asemaan ja varsinkin tyttöjen ja naisten koulutukseen. Tyttöjen ja naisten koulutuksella on valtaisa merkitys yhteiskunnan tasa-arvoistumisessa. Naisten sivistys ja omanarvontunteen kasvattaminen ovat lähtökohta muun muassa sukupuolten välisten palkkaerojen kutistamiselle.

Budjettituen ja hanketuen on oltava tasapainossa. Osa valtioista voi olla köyhiä, mutta silti vastuullisia ja demokraattisia. Tällöin valtiolle suoraan annettava budjettituki voi olla tehokkain ratkaisu maan auttamiseksi. Monessa maassa on kuitenkin välttämätöntä kohdistaa tuki suoraan paikalliseen projektiin, koska muutoin vaarana on, että kehitysapuun tarkoitetut varat päätyisivät väärin käsiin.

EU:n tulee kaupan keinoin edistää kehitysmaiden toimintaedellytyksiä, auttaa heitä itse kehittämään itseään. Komissiolla on merkittävä rooli EU:n ja sen jäsenmaiden kehityspolitiikan koordinoijana ja yhteen sovittajana. Keskustan mielestä unionin on toimittava yhdellä äänellä maailmanlaajuisia kauppapolitiikan pelisääntöjä ja sopimuksia neuvoteltaessa. Globaalit kehityserot, rauhanturvaaminen ja haasteisiin vastaaminen edellyttävät yhteystoimintaa.

1 EU:n tulee huomioida eri politiikkalohkojen yhteensopivuus kehityspoliittisten tavoitteiden
2 kanssa. Erityisesti kauppaa-, maahanmuutto, ympäristö ja maatalouspolitiikka ovat politiikan osa-
3 alueita, joiden tulee olla tasapainossa unionin kehityspoliitiikan kanssa.

4 EU:n tulee vastuullisena globaalina toimijana pitää kansainvälisissä järjestöissä yllä keskustelua
5 kehityspoliitiikan tavoitteista kauppapolitiikan rinnalla. EU:n tulee myös huomioida
6 kehitysmaiden tarpeet. Kehitysmailla on oikeus halutessaan suojata määräämättömästi talouttaan
7 kehityksen mahdollistamiseksi. Rikkaiden teollisuusmaiden on hyväksyttävä tämä kehitysmaiden
8 erillisvapaus.

9 Länsimaiden aiheuttamasta taloudellisesta taantumasta kärsivät eniten kehitysmaat. Euroopan unionin
10 tulee olla vastuullinen globaalitoimija – edelläkävijä ja suunnannäyttäjä myös jatkossa.
11 Päätöksenteon tulee olla johdonmukaisia ja kestäväksi myös kehityspoliitiikan osalta. 15 ensimmäistä
12 jäsenmaata ovat sitoutuneet nostamaan kehitysapunsa 0,7 prosenttiin bruttokansantuotteesta
13 vuoteen 2015 mennessä. Vuonna 2010 apua pitäisi antaa 0,51 prosenttia bkt:stä. Suomi antaa tällä
14 hetkellä 0,44 prosenttia. Uusille EU-maille on sovittu tavoitteeksi 0,17 prosenttia vuoteen 2010
15 mennessä. Näistä yhdessä sovitusta tavoitteista on pidettävä kiinni.

16

13. Keskustalainen Eurooppa - ihmisten Eurooppa

Keskustan eurooppakäsitys muodostuu ihmisyyden, rauhan ja vakauden vaalimisesta. Euroopan unioni muodostaa tärkeän välineen puitteiden luomiseksi tiiviille vuorovaikutukselle ja ihmisoikeuksien kunnioittamiselle. Globalisaatio asettaa haasteita koko kansainväliselle järjestelmälle, johon myös EU:n on kansainvälis-poliittisena toimijana kyettävä vastaamaan.

Keskustan näkemyksenä on, että EU perustuu jäsenmaiden yhteisiin tavoitteisiin sekä pienten ja suurten jäsenmaiden keskinäiseen tasa-arvoon. Tämän tulee näkyä niin päätöksenteossa kuin toiminnassakin. Kansalaisyhteiskunnan vahvistamisella ja unionin sisällä toteutetulla päätöksenteon alueellisella hajauttamisella luodaan onnistuneen yhteistyön puitteet Euroopassa.

EU:n tärkein tehtävä on harjoittaa luottamusta herättävää politiikkaa, jolla rakennetaan hyvinvointia Eurooppaan ja myös muuhun maailmaan. Tehtävässä onnistuminen edellyttää, että ihmisyyden kunnioittaminen asetetaan päätöksenteon ja tulevaisuuden rakentamisen pohjaksi. EU:n on laajentuessaan pystyttävä huolehtimaan sosiaalisen ja alueellisen oikeudenmukaisuuden turvaamisesta. Määrätietoisella politiikalla luodaan unionin kansalaisille tasa-arvoiset mahdollisuudet. EU:n politiikassa on nostettava esille demokratian, avoimuuden, oikeusvaltion ja vihreiden arvojen periaatteet painokkaasti esille. Taloudellisten etujen tavoittelemisen ei saa polkea ihmisoikeuksia tai luonto- ja ympäristöarvoja. Rauhanomaisen kehityksen edellytyksiä on parannettava unionin omalla aktiivisella lähialue- ja rakennepolitiikalla.

Euroopan unionin on myös jatkossa laajennuttava ja uudistuttava. Tämä on erityisen tärkeä signaali 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen laajentumisaallon ulkopuolelle jääneille maille. Euroopan unionin politiikan ja toiminnan lähtökohtien on oltava luonteeltaan sukupolvien välisten kuilujen ylittäviä. Nyt tehtävät päätökset vaikuttavat kauas tulevaisuuteen; tulevien sukupolvien elämään ja valinnanmahdollisuuksiin. Vastuullisuuden, johdonmukaisuuden, avoimuuden ja kansanvallan korostaminen ovat keskeisiä perusteita unionin hallintokoneistolle.

Keskustan mielestä EU:n on keskityttävä niihin asioihin, jotka se lähtökohtaisesti pystyy ratkaisemaan kansallisvaltioita paremmin. Esimerkiksi ympäristöuhat, rikosentorjunnan käsittävä turvallisuus ja kauppapolitiikka ovat sellaisia asioita, joissa ylikansallinen päätöksenteko on perusteltua. Tärkeintä unionin päätöksenteossa on kuitenkin se, että asiat päätetään mahdollisimman lähellä ihmistä. Keskustan mielestä ne unionin toiminnot, jotka tuottavat ihmisille lisätyötä ja haittaa arkeen tulee poistaa. Keskustalaiset edistävät toiminnallaan unionin kykyä parantaa tavallisten eurooppalaisten arkea.